

MINISTERUL EDUCAȚIEI AL REPUBLICII MOLDOVA

VLADIMIR GUȚU • TAMARA CAZACU

LUCI, SOARE, LUCI...

*Manual de limba română
pentru clasa a II-a a școlii
cu predare în limba rusă*

Ediția a doua, revăzută și completată

Editura LUMINA

Chișinău – 2015

CZU 811.135.1'243(075.2)

G 98

Manualul a fost aprobat spre editare prin Ordinul nr. 399 din 25 mai 2015
al Ministrului Educației al Republicii Moldova.

Manualul este elaborat conform Curriculumului disciplinar
și editat din resursele financiare ale Ministerului Educației.
Toate drepturile asupra acestei ediții aparțin editurii Lumina.

Comisia de evaluare:

Emma Agachi – profesoară, grad didactic superior, LT „A. Pușkin”, mun. Bălți;

Emilia Furtuna – profesoară, grad didactic superior, LT „D. Cantemir”, mun. Bălți;

Mariana Sava – profesoară, grad didactic superior, LT „Olimp”, mun. Chișinău.

SEMNE CONVENȚIONALE

Ascultăm!

Citim!

Întrebări

Bravo!
Bravissimo!

Conversăm!

Concurs!

Consoană

Vocală

Școala/Liceul

Manualul nr.

Anul de folosire	Numele și prenumele elevului care a primit manualul	Anul școlar	Aspectul manualului	
			la primire	la returnare

Profesorul trebuie să controleze dacă numele elevului este scris corect.

Elevul nu trebuie să facă note pe pagini.

Profesorul va aprecia starea manualului (la primire și la returnare) cu termenii: nouă, bună, îngrijită,
nesatisfăcătoare, proastă.

Descrierea CIP a Camerei Naționale a Cărții

Guțu, Vladimir

Luci, soare, luci...: Man. de limbă română pentru clasa a 2-a a școlii cu predare în limba rusă / Vladimir Guțu,
Tamara Cazacu; comisia de evaluare: Emma Agachi [et al.]; Min. Educației al Rep. Moldova. – Ed. a 2-a, rev. și compl.
– Chișinău: Lumina, 2015 (F.E.-P., Tipogr. Centrală) – 128 pag.

7400 ex.

ISBN 978-9975-65-386-2.

811.135.1'243(075.2)

G 98

© Editura Lumina, 2015

© Vladimir Guțu, Tamara Cazacu, 2015

© Igor Hmelnițchi, Alexandru Popovici, 2015

- Ascultăm și vorbim românește
- Învățăm a citi și a scrie
- Să comunicăm în limba română!
- A fost odată...

*O țară, o casă, un grai –
Atît mi-e de-ajuns pentru trai:
O țară, o casă, un grai.*

*Dar nu orice țară frumoasă,
Ci țara în care-s acasă.*

.....
*O țară, o casă, un grai –
Atît mi-e de-ajuns pentru trai.*

(Vasile Romanciuc)

● Ascultăm
și vorbim românește

Cine sînt eu?

Moldova mea

LUCI, SOA

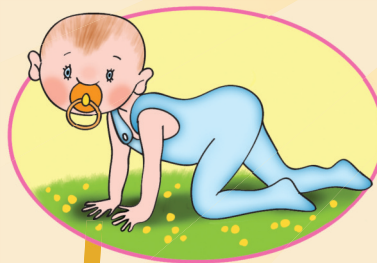

RE, LUCI...

Familia

LUCI, SOA

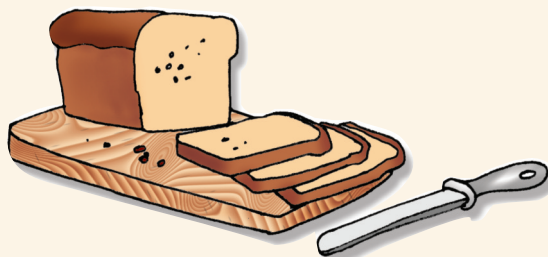
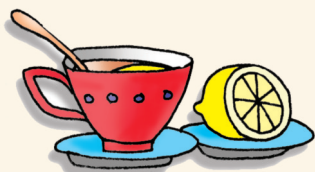

RE, LUCI...

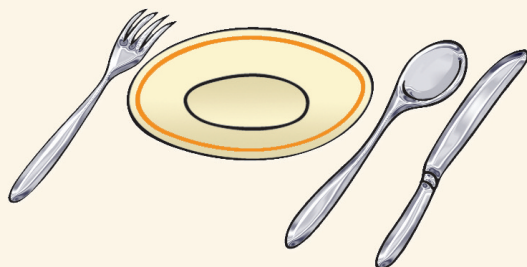
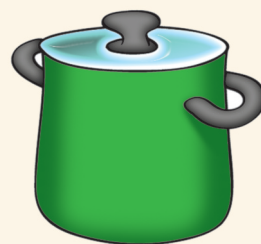

Vesela. Alimentele

LUCE, SOARE

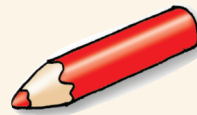
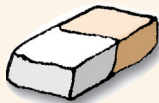

RE, LUCI...

Școala

LUCI, SOA

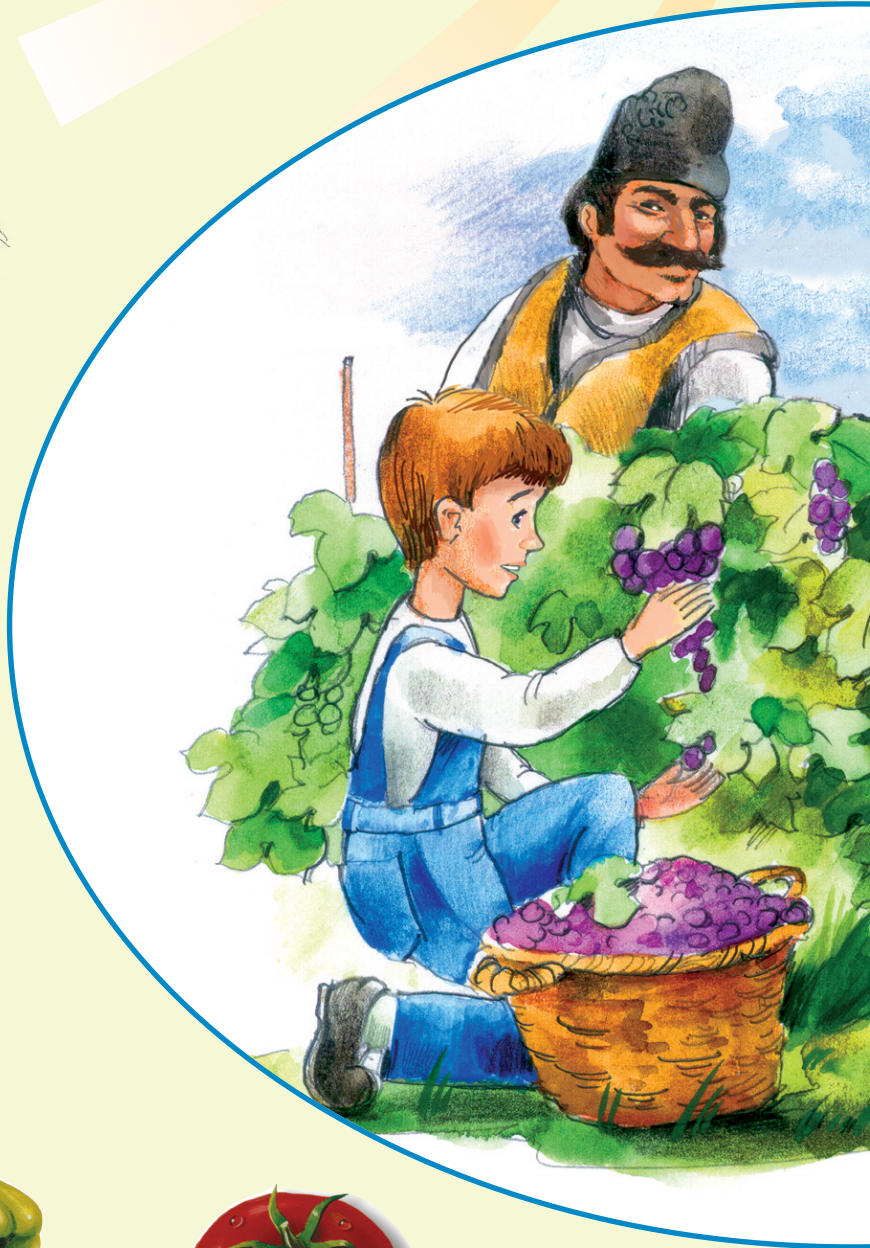
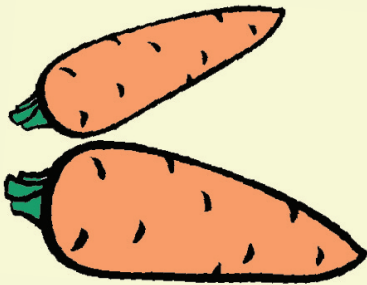

RE, LUCI...

Toamna

LUCE, SOARE

RE, LUCI...

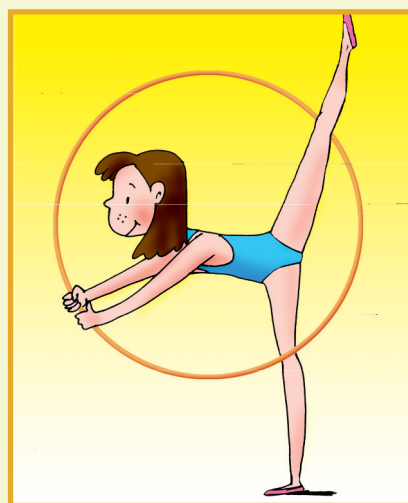
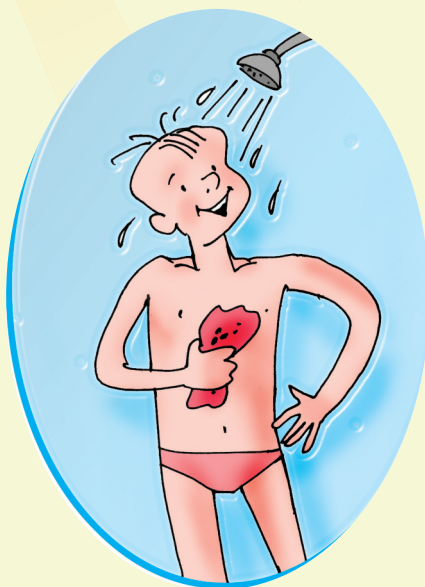
Iarna, primăvara, vara

LUCI, SOA

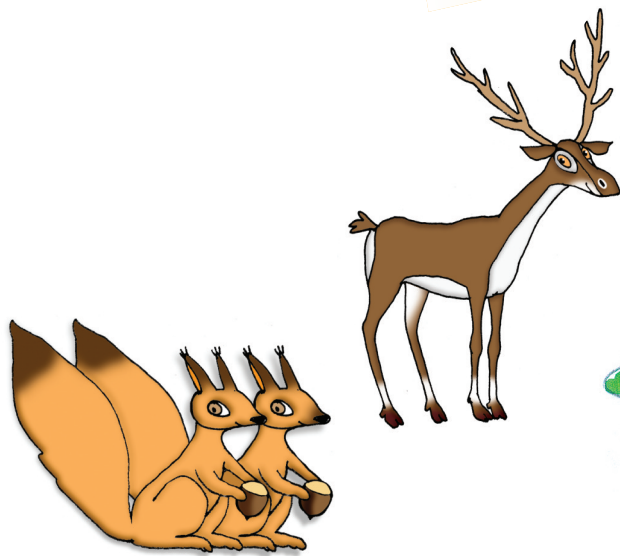
RE, LUCI...

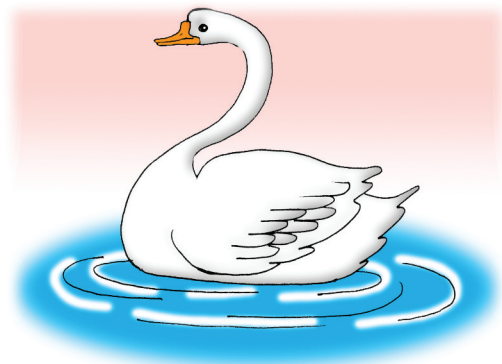
Vreau să fiu sănătos!

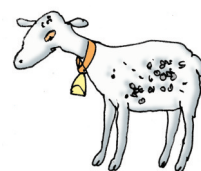
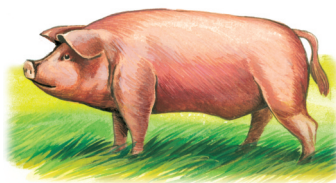
Animalele sălbatice

LUCE, SOARE

Animalele domestice

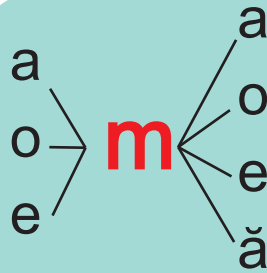

Învățăm a citi și a scrie

Ariciul și mérele

[e] [ie] [i,ě]+a [o] [m] [a] [ă]

ma

m • a

ma • mă

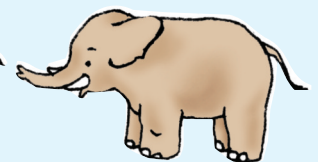
am • ăm

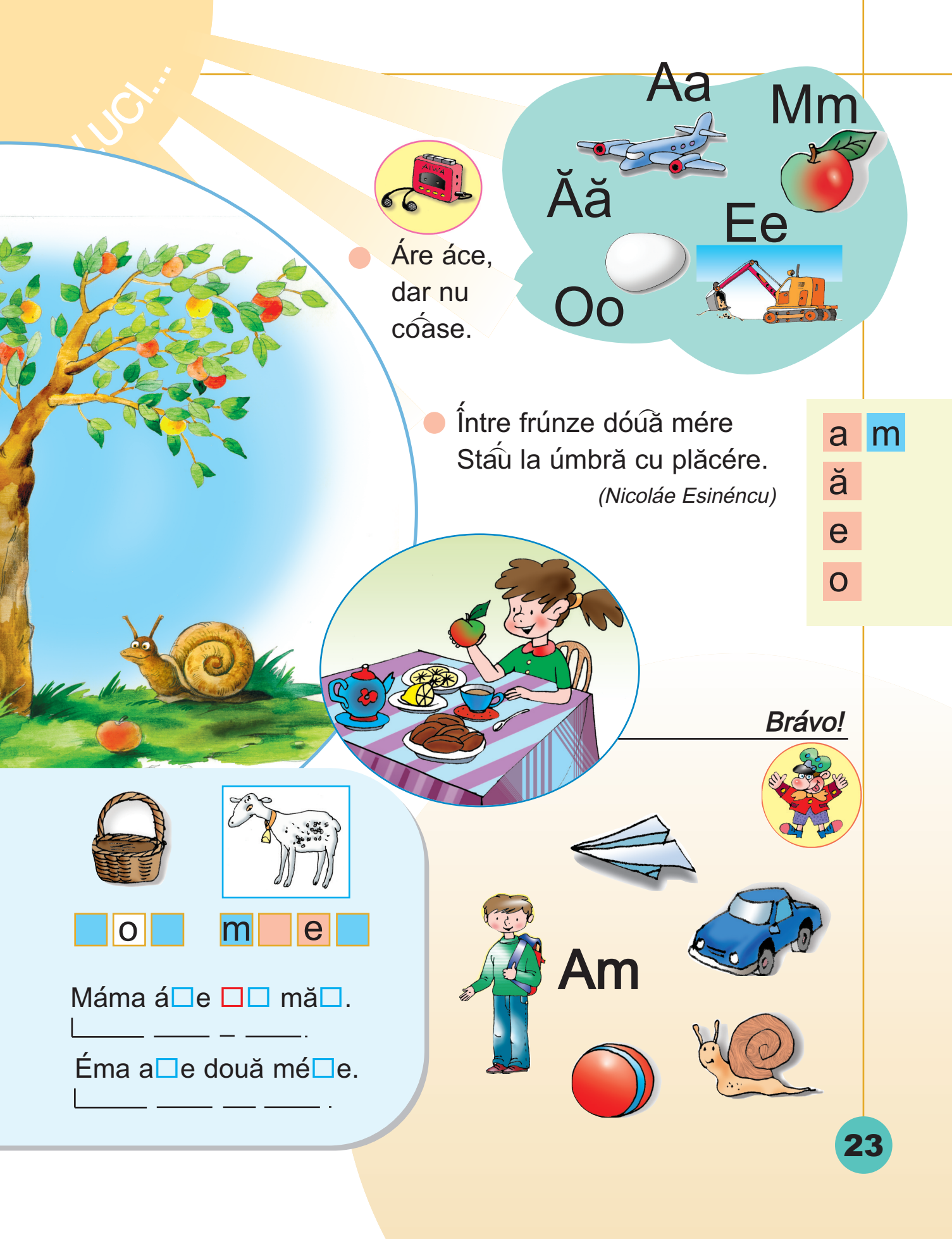
ma-ma • mămă

mă

me e

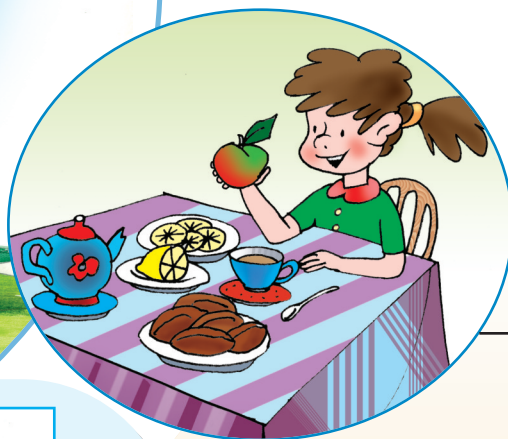
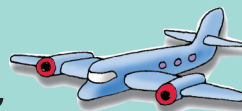

Ucl...

● Áre áce,
dar nu
cóase.

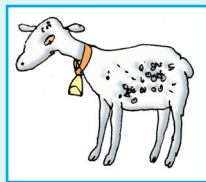
Aa Mm
Ăă Ee
Oo

● Între frúnze două mere
Staú la úmbră cu plăcere.
(Nicolăe Esinencu)

a m
ă
e
o

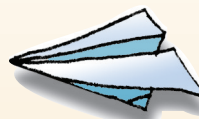
Brávo!

o m e

Máma á e mǎ .

Éma a e două mé e.

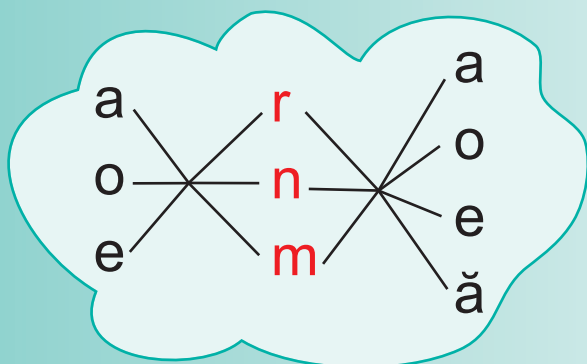
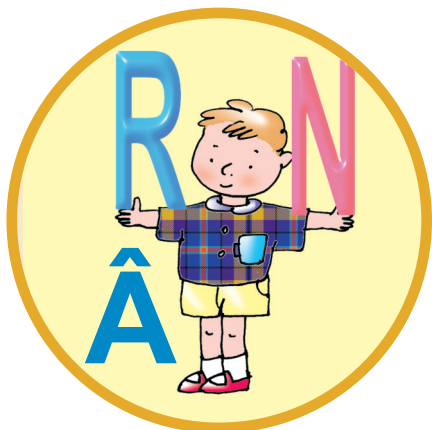
Am

Míca croitoreasă

LUCI

[r] [n] [â]

ma • ma
ra • ma
nor • mă

ă n e

n o ă

r ă

ránă măr román mére

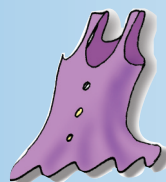
Róma máre ráma áer

Nóna áre mére. Măr e n.

Nn

Rr

Nor Ránă

Rr

Nn

a o e â ă

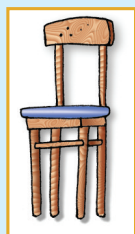
Răcul

Răcul este croitor,
Măster bun și silitor.
Căse fuste la rățuște,
Băsmăluțe la broscuțe.

(Grigore Vieru)

a	m
ă	r
â	n
e	
o	

Brăvo!

Ána e máre.
E óra 9.00.

Róma e máre.
Óana áre mére.

Dialoghează !

- Óana e máre?
- □a. E máre.

-
- Ána e máre?
 - N□. Ána e m□□ă.

La mare

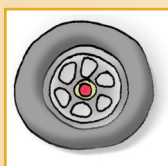
LUCI

[oa]

r
m
n

oa

o a

o m o a n e

Moară

no

Oana

Ána áre o ma□□nă.

Máreâ e máre. E Máreâ Néa□ră.

E □oare. Róma e □a máre.

Mar□a: – Óana, □a

Óana: – ..., □a

a	m
ă	r
â	n
e	
o	

r e

o a r e

E am o oăre.

oărea é e r móaă.

Brávo!

Mică, mică
cît un ou de rîndunică,
cîne va ghici, a lui va fi.

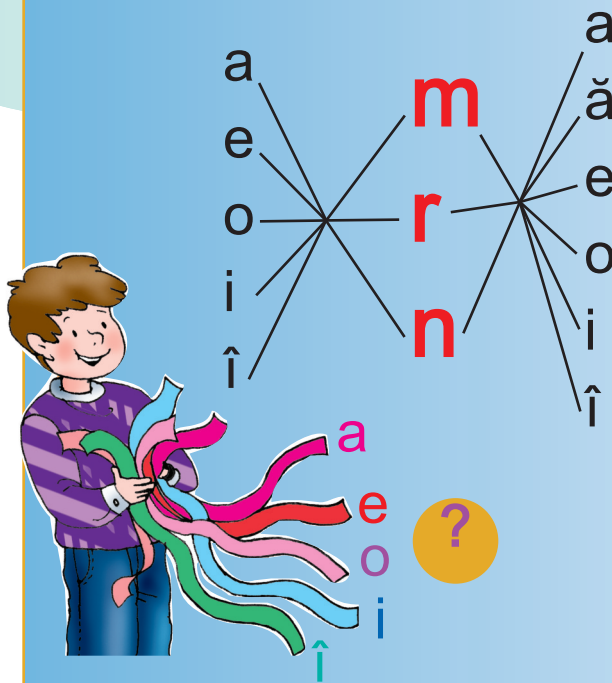
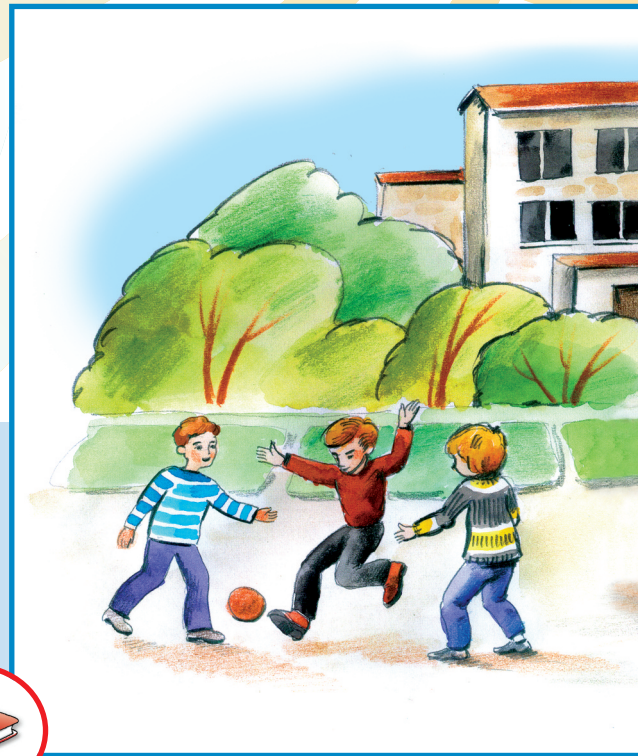

Cînd el zîmbéște, toată
lúmea se-ncălzéște.

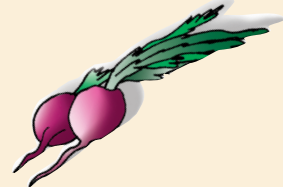

Ne odihním

l m n

m î n ă

r i i i i i

lón Nína Róman María

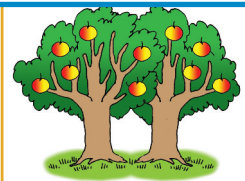
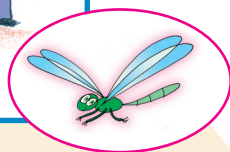
lón áre o

Mirón áre un

Îi inimă
Îi mină, mîni

m e r i

Máma áre un i o .
 Lón ri í ă mîna.
 E e în a ă.
 Mirón e a máre.
 Máreă e máre.

li

î

â n e ă m o

Greîerášul

Cîntă-un greîer din aripă.

– Greîeráš, nu țîrîi,
 Máma s-a culcát pe-o clîpă
 Și o pói trezí, cri-cri.

Greîerášul fără cásă:

– Uíte, nu mái țîrîi, jur,
 Dar și frúnză să nu cádă,
 De ce cáde eă, zur, zur?!

(Grigóre Viéru)

a m

ă r

â n

e

o

i

î

Brávo!

Cum e coréct ?

méri?

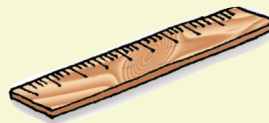
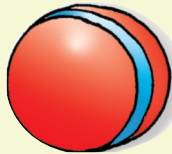
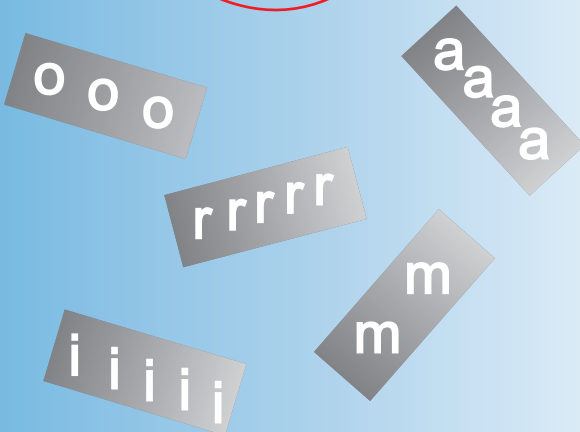
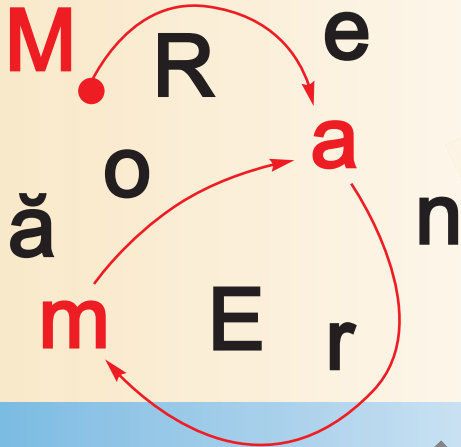
miére?

mére?

Máma și mérele

LUCI, SOA

m i n e

r i a

n o r i

Rí a e nó ă.

Nóрма áre o mín e.

Mín eă e r móă ă.

În e á a e ré e, ar

óă ă.

RE, LUCI...

r n e

Máma: Mirón, îa mére.

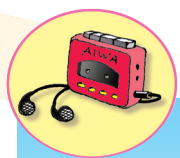
Mirón: ..., mămă.

Máma: ă réi máre!

– .?.

– E óra 2.00.

– ...

A venit din crîng un cuc
La ciocănitóare-n nuc:
– Îa vézi tu, ciocănitóare,
Céasul méu ce áre óare?

Tic-tac, tic-tac,
Zíuă, nóaptea eû nu tac,
Mititél, îmi páre bine,
Se îa lúmea dúpă míne.

(Grigóre Viéru)

a m

ă r

â n

e

o

i

î

Brávo!

Completeáză !

áră

ráă

nói

míă

mă

áe

R

N

?

M

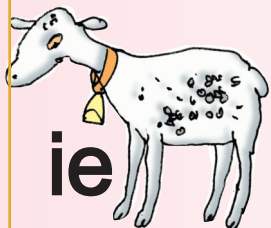

Cápra cu trei iezi

ia

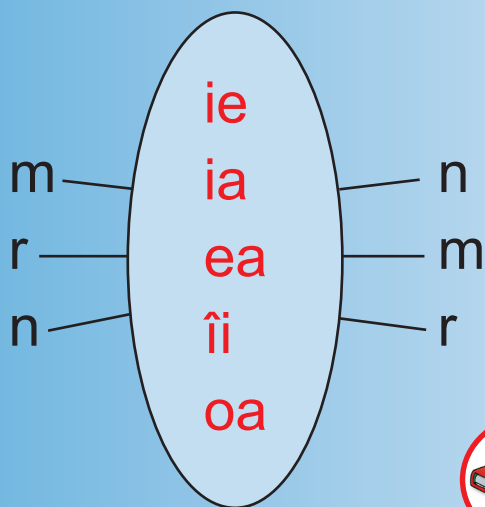

ie

ie

îi

miere
iarnă
oaië

mîna
mére
máre

Máia
máma mea
minér

Mine iarnă

miere

E mama mea.

– ☐rêi iâr☐ă?

– ...

Íe☐☐☐ mănîn☐ă iâr☐ă.

RE, LUCI...

lón □ réan □ ă

- Eu sînt lup.
- Eu sînt ied.
- Eu mă duc...
- Eu nu te cred...

(Constantin Dragomir)

a	m
ă	r
â	n
e	
o	
i	
î	

Brávo!

Cum e coréct ?

Íar □ a e □ ér □ e.

Miéreâ e □ í nă.

Miéreâ nu e á □ ră, e ...

Máia áre mămă.

E □ am 8 áni.

ie □ ? e □

Maríeâ ? Maríá

miére ? mére

Pescárul

LUCI, SOA

[u]

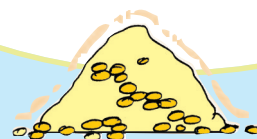
n o r e m n o r a m u

ura

un • nu

um • mu

ur • ru

i n u r ă

a ū r

núme

númer

urá

nou

nímeni

úmer

nor

ouă

Róman áre nouă ani.

An ☐ réi áre ☐ oi ani.

Númeru ☐ ☐ eu

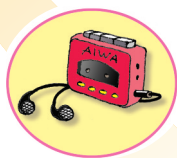
e: 29-19-09.

Uu A-u-u!

Umăr unu

RE, LUCI...

Pátru fráți într-un
cojóc îmbracăți.

Íedul

– Mámă, când vói crește
măre,
Nu mă láud – o să vézi:
Am să ápăr orișicáre
Cápră cu treî iêzi!

(Constantín Dragomír)

Brávo!

Cum e coréct ?

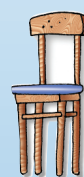
Un

?

O

u r n i ă

Ní u mănín ă o nú ă.
– Ní u, mâi îa o nú ă.
– Urá! Mâi am o nú ă!

a	m
ă	r
â	n
e	
o	
i	
î	
u	

La circ

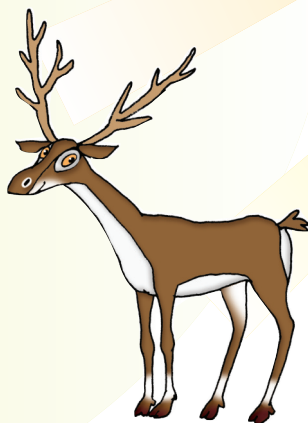

c

ce

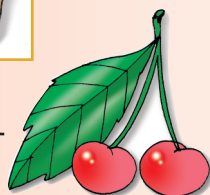
ci

c

ci

ce

5

c r ă c i u n

c i n c i

căr-ne
căr-ne

co-cór
cocór

cré-mă
crémă

cióa-ră
cióară

crúce
Crăciún
crái

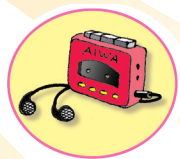
céai
cínă
cerámică

crític
ciòc
ciòc-ciòc!

C c

cicoare

mică

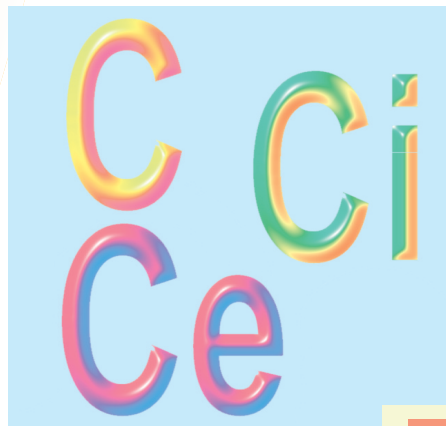
La circ

La circ, la Chişinău,
Ce bine m-am distrăt,
De-un lucru-mi pare rău –
Că nu-s un leu dresăt.

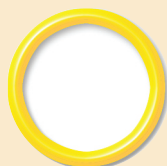
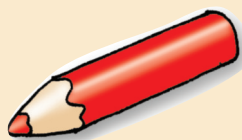
Am fost la Chişinău
La círcul cel frumós:
De-un lucru-mi pare rău –
Că nu-s un clown hăzós.

(Pétru Căráre)

[k] [č]+a [če] [či]

a	m
ă	r
â	n
e	c
o	
i	
î	
u	

c r e i o n

c e r c

María e □a cinemá.

Cíne áre ceái?

Eu am cínci cri□an□éme.

Rícu áre un cea□.

Céa□u□ e mic.

Brávo!

Ştii?

cerc – cércuri

stilóu – ...

cec – ...

méci – ...

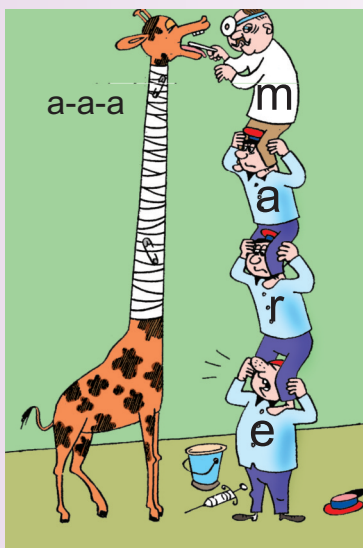
coş – ...

... – ...

La recreație

LUCI, SOA

circ

ca • nă

ma • mă

rac • mac

mare • n-are

cioară cremă

miau - miau!

Mor-mor...

rá-nă
ránă

rá-mă
rámă

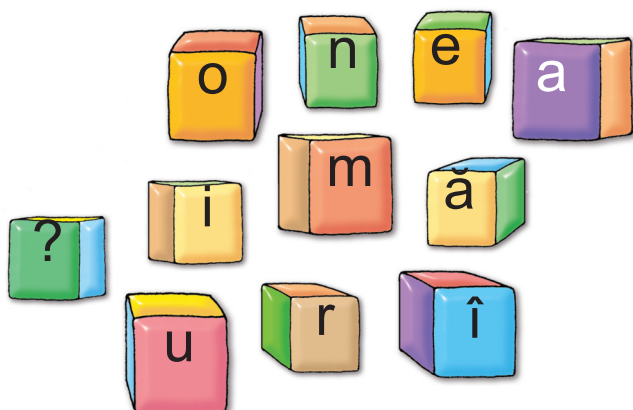
cá-nă
cánă

crémă
cíne
ce
cíoară

circ
cerc
rac
cēai

macará
márcă
ármă
cerámică

RE, LUCI...

Cioara și úrsul

Cioara: Tot te-aúd că
móri și móri!

Da tu úmbli dúpă flóri.

Úrsul: Îa să-mi spúi,
că șezi pe cracă:

Nu se véde vrêo prisacă?
(Constantín Dragomír)

Cioara e néa□ră.

Ea áre krémă.

Créma e á□□ă.

a m

ă r

â n

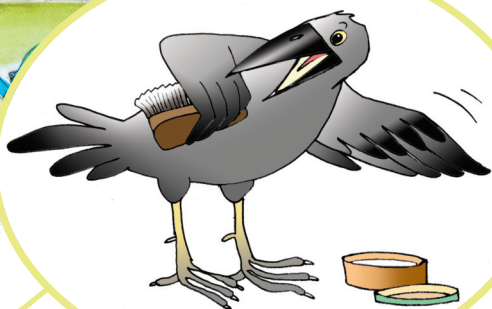
e c

o

i

î

u

Mírcéa: Rícu, éu iáu círcu□.

Rícu: Éu iáu mín□ea.

Mírcéa: ...

ia

?

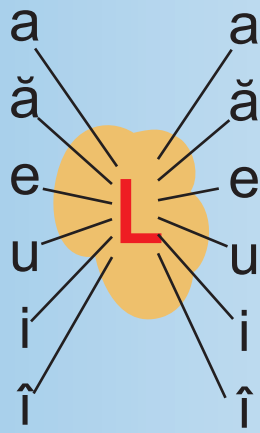
iau

Călúțul

LUCI, SOA

[l]

lac 1 cal
leu 2 loc
mal 3 miel
lúni 4 lúnă

Ll
loc leu
lac luni
leac cal

lăcrimă

lăcrămioare

lúnă lac leu lucr
lúni loc lămîie líníe

RE, LUCI...

Lícu: Un leu!
Alína: Aoleu-u-u!

...

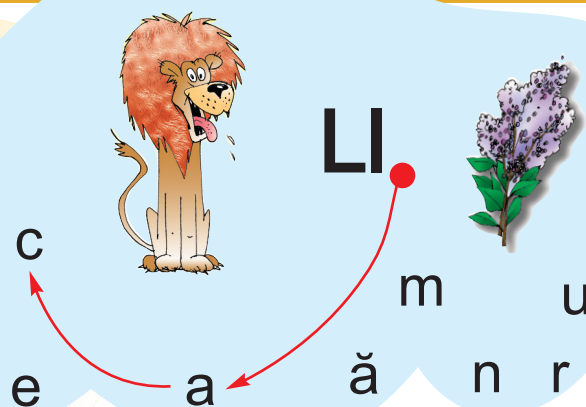
Lucíca cu Eléna
□e úi□ă la lúnă.

– Lúna e máre?
– Lúna e máre.

– ...

Am fost la menajerie
Și văd fiare – la vreă mie.

.....
Mă aprópîi de o cúșcă,
Stă în eă un leu grozav,
Îi vîr mîna –
Nu mi-o múșcă,
Ci mi-o îa la lins, de praf...
(Pétru Cărare)

a	m
ă	r
â	n
e	c
o	l
i	
î	
u	

Brávo!

Alége !

• Á□i e ... (lúni? lúnă), iar
mîine e ... (már□i? mar□ie).

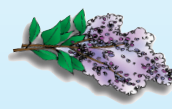
• Liliácul ... (1? 2) măníncă

1

2

• Léul (1? 2) áre coă□a lún□ă.

1

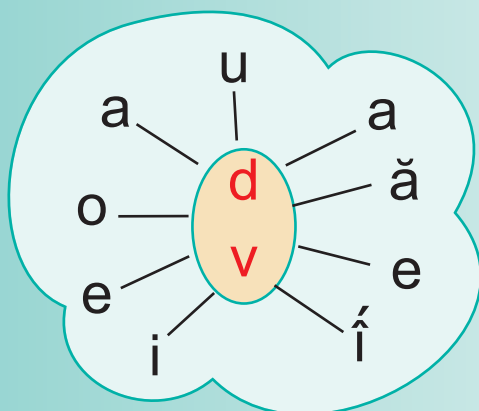

2

[d] [v]

În pădure

vîne	1	vára
îată	2	códrul
vreău	3	dúlciuri
núcă	4	vérede
Dínu	5	dóarme

vioară

vioréa

dóare	vără	vói
rîde	vérede	nói
vîne	vreău	dói

Eléna vreă dúlciuri.

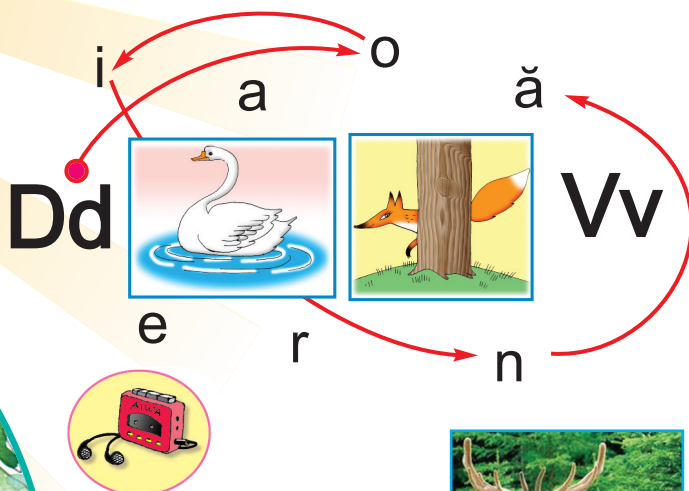
Víca véde un ied.

Dóru dóarme ☐ e diván.

D d V v

doare codru

rîde vreău

a	m
ă	r
â	n
e	c
o	l
i	d
î	v
u	

Îedul vesel

- Îedule, de unde vii?
- Vin din códrul, drăgi copii.
- Ce-ai făcut în códrul des?
- Niște coarne am alés.
- Dă-ne, îedule, și nouă,
- Că tu ai de-acúma două...

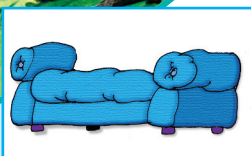
(Vasíle Romanciúc)

Brávo!

dói

diván

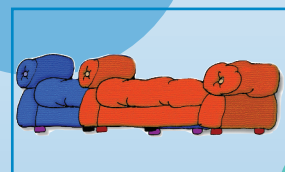
Dínu cín ☐ ă o dóină.
Véra áre un diván.

- Rádu, de unde vii ?
- Am cum ☐ ărá ☐ ☐ lóri vii.
- Ne dâi ☐ i nóuă?
- Nu, am númâi nóuă.
- ...

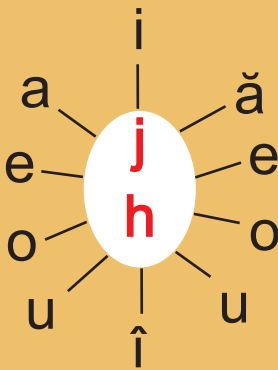
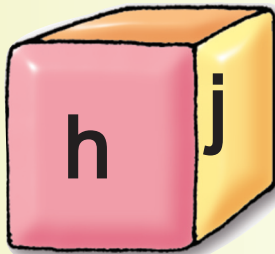
? Dói ?
Dóuă ?

La hóră

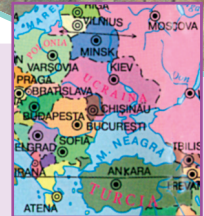
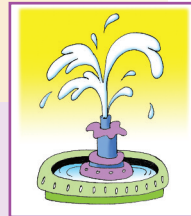
LUCL, SOA

[h] [j]

Hâi la

- joc
- jóacă
- hóră
- máre
- Hória
- Cahúl

havú□

hár□ă

jucării

cojóc

lójă

jói

hóră

hárníc

miráj

háine

joc

Jj Hh
joi cojoc
harnic haine

RE, LUCI...

María éste hárnică.

Hória e în joc.

Nicoláe vîne jôi de la máre.

v r a c
n Jj
ă m o i d e

Hh

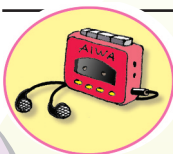
a	m
ă	r
â	n
e	c
o	l
i	d
î	v
u	j
	h

- María, hâi la joc!
- Cu □lăcére, Hória.
- E máre hóra?
- E máre...

Brávo!

Ghíci !

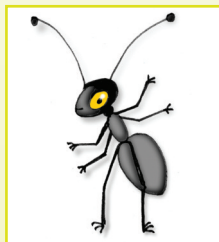

Hárnică ca o ...

Cíne ne spúne povéști?

...

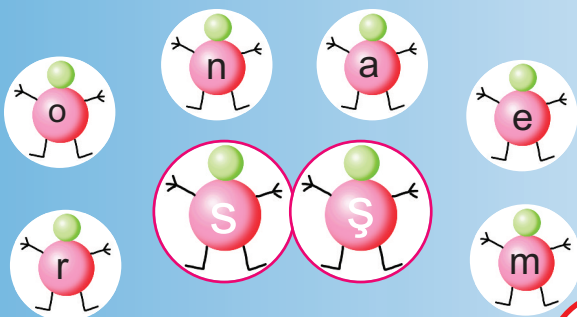
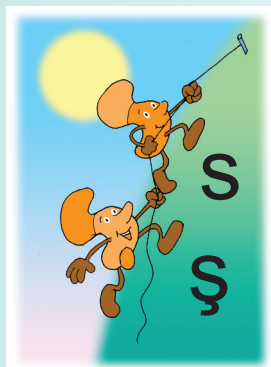
(Grigóre Viéru)

Mă gătesc de școală

LUCI, SOA

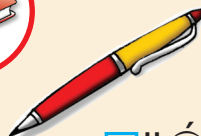
[s] [ș]

urs

suc

ca	•	să	măsă	•	casă
ma	•	să	soare	•	școală
șa	•	se	sus	•	sănie
coa	•	se	Sându	•	scrie

s□ilou

urs

școală	véselă	jos
scóală	vesélă	sus
suc	casă	scrie
șoséa	măsă	salám

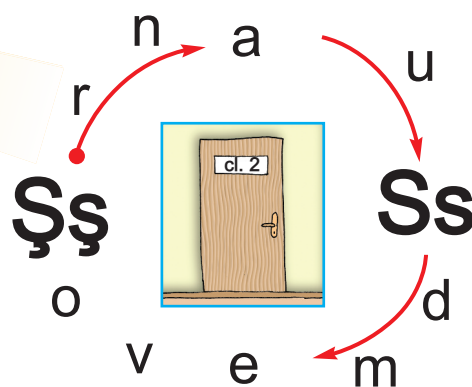
Ș□é□an
cel Máre

S s S s

soare mare

mașină nouă

RE, LUCI...

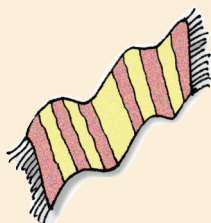

Aricioaica-n umbra florii
Îşi grijeşte ariciorii,
Îi tot spală de cu zori
Pe botic şi ochişori.
Doar pe spate, doar pe spate
Să-i grijească nu mai poate.
Ariciorii, aşadar,
Stau cu spatele murdar.

(Grigore Vieru)

a	m
ă	r
â	n
e	c
o	l
i	d
î	v
u	j
	h
	s
	ş

şerar

săun

şase

Sându e elév.
El e hárnic.
Hâi la şcoálă.

Sánda sáre cóárda.
Şi úrsul sáre cóárda.
Úrsul e véсел.

Brávo!

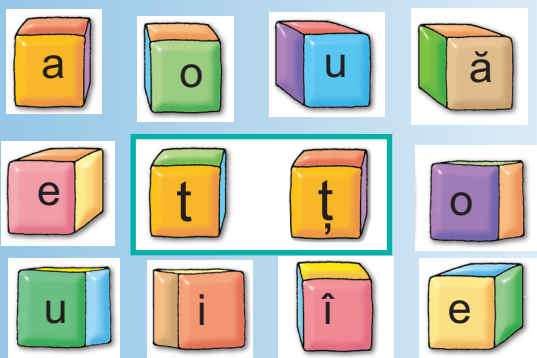
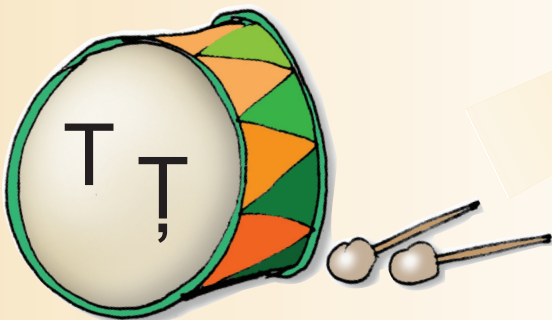
Táta e acásă.
?.. e acásă.
Sóra e acásă.
Săm la másă.

(Grigore Viéru)

Gospodínele

LUCI, SOA

[t] [t]

ta • ta
toam • nă
ca • iet
tar • tă

cățel

tîru

Tt Tt

țară teatru

mulțumesc

táta
tătícu

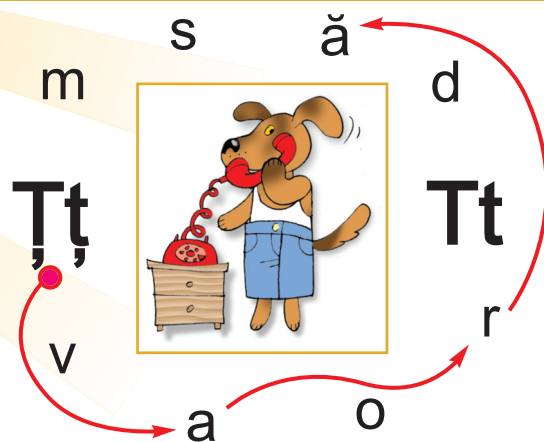
mulțumesc
mulțumít

cîntă
cîntec
cîntărét

Sănduța e o mică
cîntăreăță. Cîntăreăța cîntă
un cîntec. Cîntecul este
minunăt. Oamenii ascultă
și a□lăudă. Sănduța este
mulțumită. Ea are multe ...

Anuța tăie așa.
Ce are Anuța?
Ce tăie ea?
Ce coase Anuța?

Dimineăța le îmbracă,
Iarna vesel le dezbracă.
Cu ele mă încălzesc,
Despre ce eu vă vorbesc?

(Hăinele)

Bravo!

Reține!

s – ș

t – ț

Băiat frumos – băieți frumoși.

băiat atent – ?

băiat curat – ?

băiat curios – ?

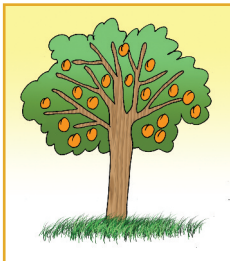
a	m
ă	r
â	n
e	c
o	l
i	d
î	v
u	j
	h
	s
	ș
	t
	ț

Zíua de naștere

[z] [f]

Z a o ă i î e u
za zo ză zi zî ze zu
F fa fo fă fi fî fe fu

Zum-zum-zum,
zum-zum-zum,
Bună zíua, zărzăr bun!

(☐r. Viéru)

zi de naștere

zi

zéce

famílie

fráte

mámă

sóră

tátă

fátă

buníci

băiăt

fîu

fîică

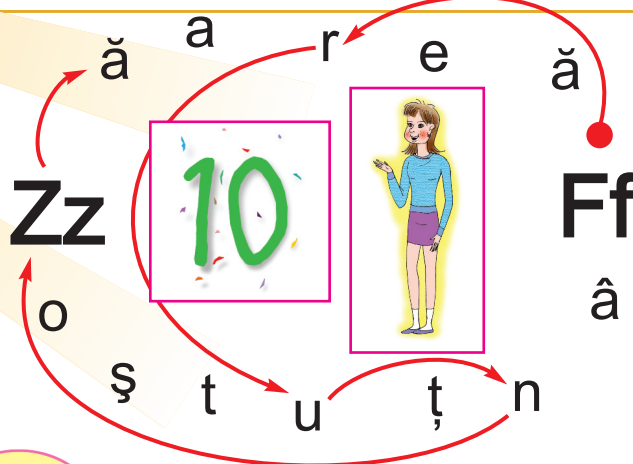
néne

tánti

mătúșă

Zz Ff familie
zi de naștere

RE, LUCI...

Cînd zîmbește fata,
Soarele răsare.
O alintă tata:
Floarea tatei, floare.

(Emilia Plugaru)

Sora

Am o soră mică-mică,
Gura ei – o florică.
Ea nu știe să vorbească,
Știe numai să zîmbească.

(Grigore Vieru)

Brávo!

- Búnă zíua!
- Noróc, Dan!
- Te felicit cu ocázia zílei tále de náștere. La múlți áni!
- Mulțumésc. ...

Povestéște !

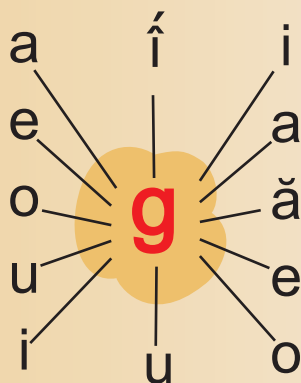
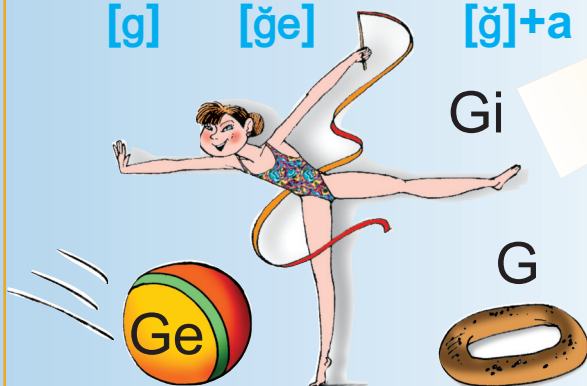

a	m
ă	r
â	n
e	c
o	l
i	d
î	v
u	j
	h
	s
	ș
	t
	ț
	f
	z

Prîmăvara

LUCI, SOA

[g] [gî] [ghe] [g]+a

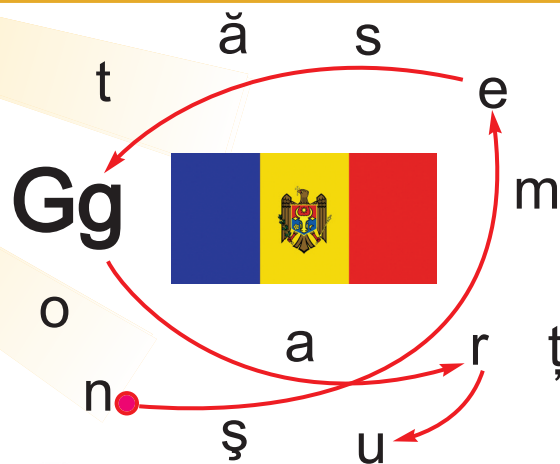
ri	•	glă
stri	•	gă
lin	•	gură
gea	•	măn
geaman	•	tan

gimnăst
gimnăstică
gimnăziu
gigant
giuvaier
gingaș
crengi

Bunicul e grădinăr. Géorge
măre învătă la facultatea

g g ge gi
steag șterge
gingaș geniu

Mîngea

Mîngea este colorată.
Părtea mea e galbenă,
Părtea ta albastră.
Însă mîngea,
Însă mîngea
e a noastră!

(Grigore Viéru)

Brávo!

Știi?

grădînă
grădinár
gúrá
gálben
gustós
pregătéște
se grăbéște

géníu
geológ
geografíe
generál
geam
gēamantán
géamăn

învăță la gimnázíu. Frátele mai
de geografíe. Êu vói fi geológ.

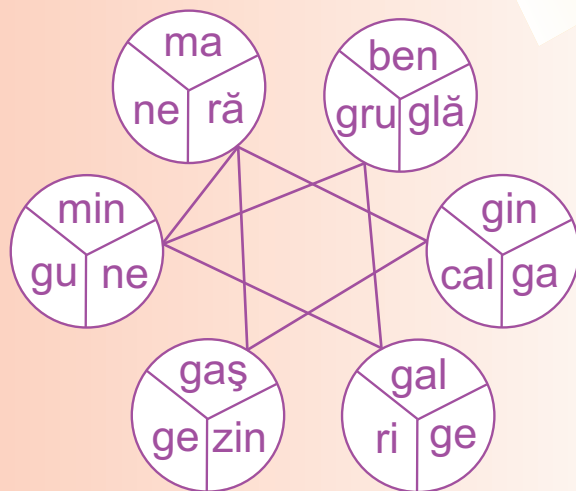
generál
creángă
covríg
geológ
moșnéág
mínge

– generáli
– crengi
– ?
– ?
– ?
– ?

a	m
ă	r
â	n
e	c
o	l
i	d
î	v
u	j
	h
	s
	ș
	t
	ț
	f
	z
	g

Grîjile mamei

Ge g gi

– Doamnă, dă-mi cinci ouă de la găini negre, o rugă un om pe vânzătoare.
Femeia îl privi mirată și zise:
– Alăgeți, dacă puteți.
Ómul a alés ouăle cele mai mari, a plătit și a plecat.

□ lînge	ger
șterge	frig
nînge	frigurós
mérge	Germánia
se gră□ este	geántă

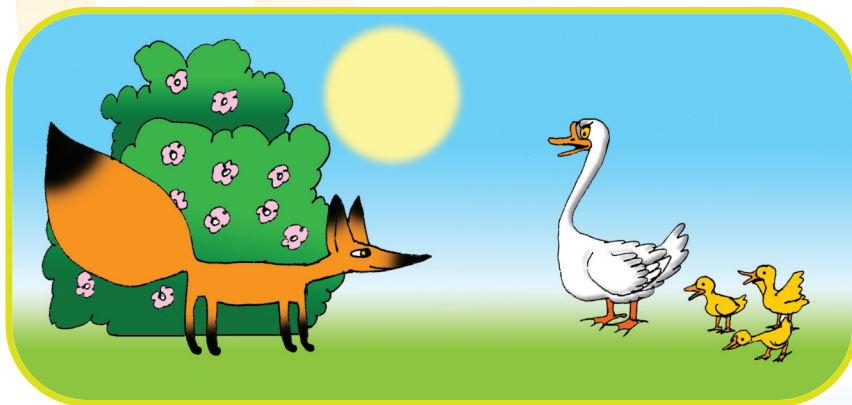
Gíscă

Gíscă, gíscă, ga-ga-ga,
Ce tot strígi, nu mîi strigá,
Că te-aúde vúlpea răa
Și-o să vînă să te iă!

(Grigóre Viéru)

a	m
ă	r
â	n
e	c
o	l
i	d
î	v
u	j
	h
	s
	ș
	t
	ț
	f
	z
	g
	ge
	gi

E seară. Gélú se spălă, se șterge cu ștergárul și se cúlcă.

- Noă□te □únă, Gélú! Somn ușór!
- Mulțumésc, mămă.
- Vísuri □lăcúte!

Brávo!

Tradú (în scris)!

Мяч – ...
снежинка – ...
идёт снег – ...
мороз – ...
гусь – ...
У Родики есть книга
Иона Крянгэ.

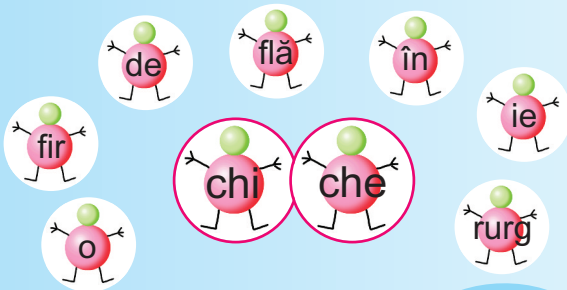
Profesiile

LUCE, SOA

[k'i]

[k'] + a, o, u

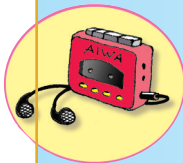
[k'e] [k'] + a

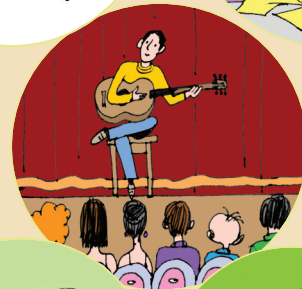
Închide (ce?) < óchi
gúra
...

Deschide (ce?) < úşa
feréastră
...

Cheltuieste (ce?) < báni
vréme
...

Únde nu întră soarele prin feréastră,
înră médicul pe úşa.

óchi ochelári

croitor

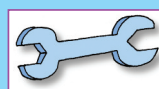
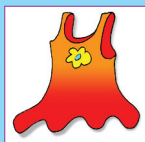
chirúrg
chirurgie

chitára
chitaríst

chi che chiflă cheie
chefir cheltuieste

RE, LUCI...

Chi

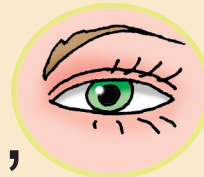

che

a r n u

a	m	che
ă	r	chi
â	n	
e	c	
o	l	
i	d	
î	v	
u	j	

Rébus

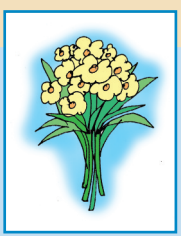

9,

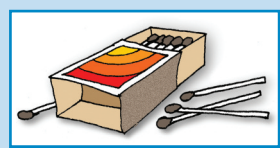
o = ă

? □ □ □ □ □ □ □ □

Brávo!

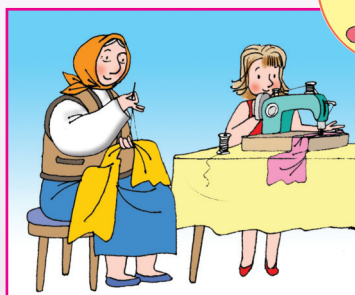
□uchét

chi□ríturi

La Chişinău

Mă numesc Chiril. Eu locuiesc în satul Chircăieşti. Dumnică eu am fost cu fratele măi mare la Chişinău. La Chişinău am văzut Piaţa Mării Adunări Naţionale, monumentul lui Ştefan cel Mare. Am mers şi la circ. Mi-au plăcut mult urşii şi elefanţii.

Tânti Felícia

Dochiţa

Ce face?
Ce fac?

h
s
ş
t
ţ
f
z
g
ge
gi

La medic

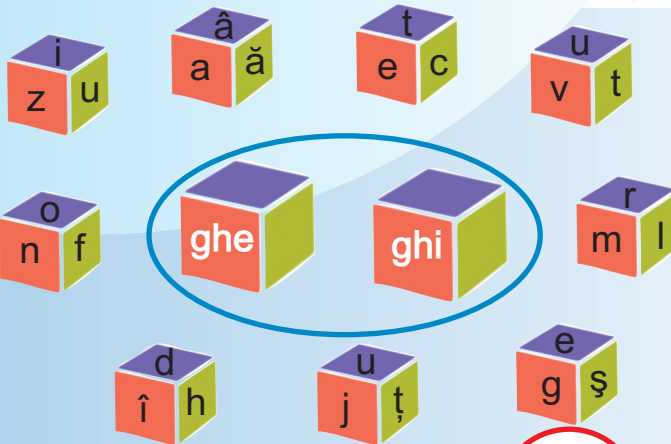
LUCI, SOA

[g'] + a, o

[g'e]

[g'i]

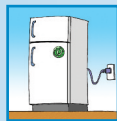
ghe ghi

înghețat, ...

gîngași, ...

nou, ...

gheăță

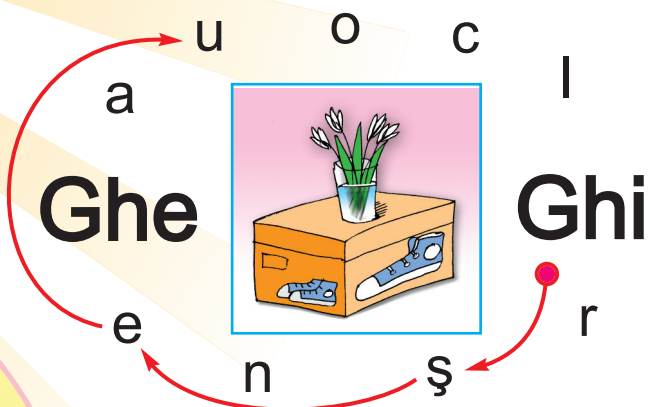
ghețar

ghiocéi
gîngaș
gherghínă
gálben
ghicitóare
anghínă

ghiozdán
frigidér
inginér
Angéla
géam
négru

ghi ghe
ghici ghem
anghină

RE, LUCI...

Grăurășul

Grăurășul a mâncat

Un grăunte înghețat.

Și tot strigă zîua toată:

– Am mâncat o

(Grigore Vieru)

Bravo!

ghețuș

înghețată

Întă, soăre!

Únchiul Gheórghe a răcít. Zíce că áre anghínă. A venít médicul.

– Să vedém. Deschídeți gúra. Vă dóăre gítul?

– Da. Și tușésc. Am mâncát înghețată.

– Luáți rețéta. Fíți sánătós!

– Mulțumésc.

Știi?

frig → frigidér

ghéață → .?.

ghíci → .?.

.?. ← ochelári

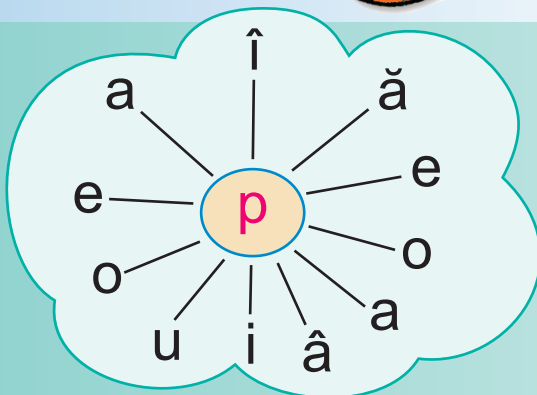
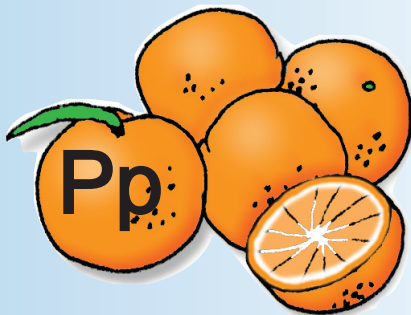
.?. ← chitaríst

a	m	che
ă	r	chi
â	n	ghe
e	c	ghi
o	l	
i	d	
î	v	
u	j	
	h	
	s	
	ș	
	t	
	ț	
	f	
	z	
	g	
	ge	
	gi	

Dúpă ciupércki

[p]

pátru

pe 1 nar

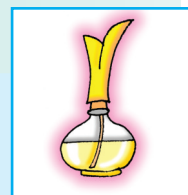
pi 2 cior

pîi 3 ne

prie 4 ten

ciupércki

parfúm

păpúșă

oăspeți

plóuă

prînde

Póftă □únă!

pátrie

pro□lémă

pregătește

piciór

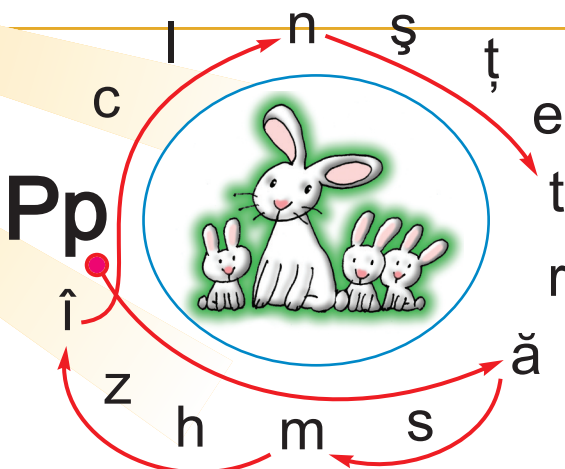
Cu plăcére!

Pp pace

părinți pîine

pămînt patrie

RE, LUCI...

a	m	che
ă	r	chi
â	n	ghe
e	c	ghi
o	l	p
i	d	
î	v	
u	j	
	h	
	s	
	ș	
	t	
	ț	
	f	
	z	
	g	
	ge	
	gi	

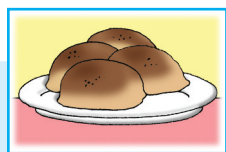
Baladă

Cît trăim pe-acést pămînt
Mâi avém un lúcrú sfînt:
O cîmpíe, un sat natál,
O clopótniță pe deál...
Cît avém o țáră sfîntă
Și un nâi, căre mâi cîntă,
Cît părinții vîi ne sînt –
Mâi există ceva sfînt.

(Nicoláe Dabíja)

Brávo!

patéuri clopoțel clopótniță

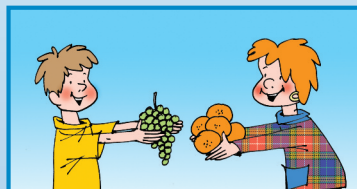
În pădúre

Patrícia méрге cu părinții
la pădúre. Êi căută ciupércei.
Se odihnesc într-o poiănă.
Êi măníncă patéuri, plăcínțe.
Măníncă și păpúșa Patríciei.

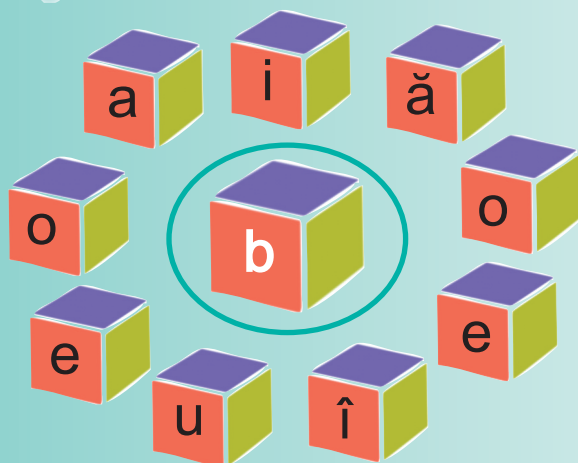
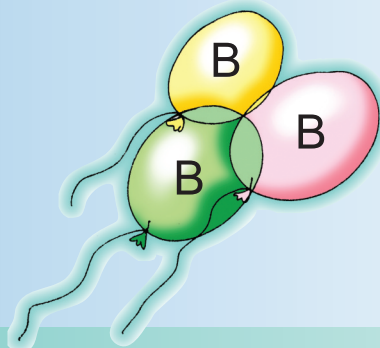
Dialogheáză !

- Pável, îa strúguri.
- ...
- Îți plac?
- ..., Petrică. Îa portocále.
- ...

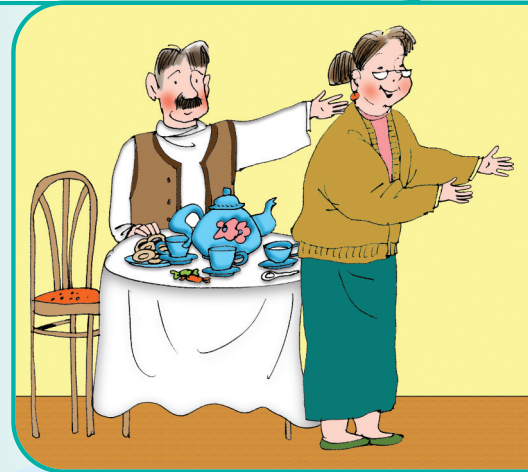
Víne toámna

[b]

bíne

bun	1	bună
brad	2	balón
băie	3	băte
băiat	4	bunici

Citește !

cúburi	a îmbrăcă
bunici	a întrebă
băieți	a se bucură
umbréle	a vorbí
tóbe	a trebuí

B b bucurie

vorbește întreabă

RE, LUCI...

Plóaiâ

Plóuă. De iêri, de aláltăieri plóuă.
De duminică, de sîmbătă, de vîneri, de joi,
de miêrcuri ... plóuă. Máma și táta zic:
– Plóaiê ciôbănéască.

Îar Dumitrița nu zice nimic. Eă se úită
cum cad picătúri: de sus în jos, de jos
în sus, de la stînga... . Și încépe Dumitrița
să cînte un cîntec déspre plóaiê ...

(Dúpă Dumítru Matcóvschi)

- Búnă zíua!
- Búnă zíua, nepoțéle.
- Sănătóși?
- Muțumím, sănătóși. Ne bucurám că âi venít. Íntră.
- Muțumésc.
- Vrêi să bêi un cêai?
- ...

Completează !

Dúlce-dúlce cum e póama
Cíne cóace pîineă?...
Cíne sînt bătrîni ca núcii
Și ne spun povéști?...

(Grigóre Viéru)

a	m	che
ă	r	chi
â	n	ghe
e	c	ghi
o	l	p
i	d	b
î	v	
u	j	
	h	
	s	
	ș	
	t	
	ț	
	f	
	z	
	g	
	ge	
	gi	

În excursie

I
Kk

ă

a

p

e

Xx

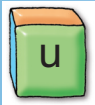
m

r

z

t

egăteau de n... creș... care avea
într-o bună zi, ... A
pădure un bal...
Stai, băiete, ...
Dacă-i așa, ...
lui, vintu...
tul a... și pământului.
nu k...
ajutat. Și atunci a co...
t mama t...

text

exá 1 men

expo 2 nát

kilo 3 grám

kilo 4 métru

Alexándru

[ks]

expediție

expért

Xénia

examen

exemplár

[gz]

Kíev

kilo □ átt

kilogram

kilométru

ki □ i

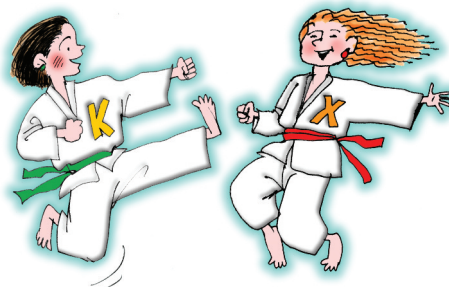
X x K k

expert exercițiu

koala karate

RE, LUCI...

[k] [k'] + e, i [ks] [gz]

a	m	che
ă	r	chi
â	n	ghe
e	c	ghi
o	l	p
i	d	b
î	v	k
u	j	x

h

s

ș

t

ț

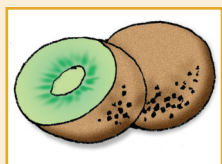
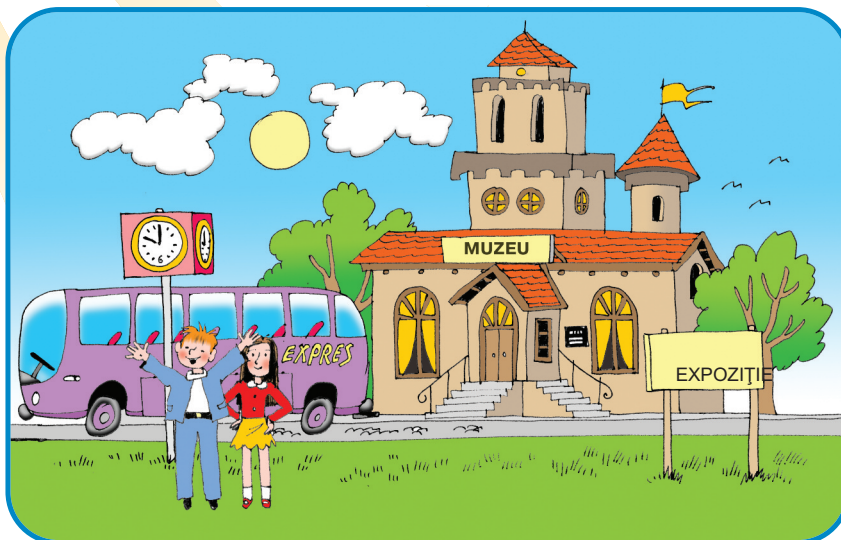
f

z

g

ge

gi

ki□i

koala

În excursie

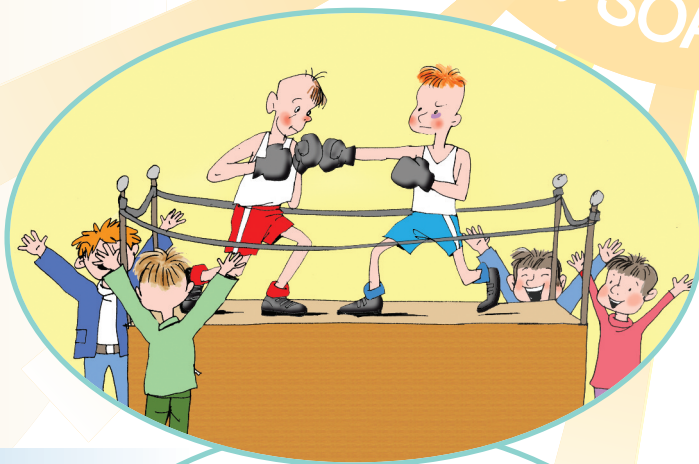
La ora 9.00 fix, Xénia și Alexéi s-au întâlnit la școală cu colegii. Ei merg în excursie la muzeu. Ei pleacă cu un autobuz expres. La muzeu sînt multe exponate interesante.

Brávo!

Continuă !

- Búnă zíua!
- Búnă zíua! Cum te numești?
- Alexándra.
- Ce doréști, Alexándra?
- Dóuă kilográme de ..., ...
- ...

A cartoon-style illustration of a bus. The bus is primarily orange with a yellow and red stripe running along the side. It has large windows and is shown from a side profile. The wheels are black with yellow centers. The bus is positioned on a light blue background.

A watermelon is placed on a scale, and the scale shows a weight of 3 kg.

inci așteaptă să
pământului.
tor soarelui, vîn
Si atunci a

- Ce faci, Sándor?
- o întreabă Máxim.
- Rezolv o problemă.
- Citește-o, te rog.

Alexandra citește: Un

x-[gz]

exercítiu
exámen
exemplár

CeaiKónski
Chişinău
Kiev

Rébus

'''

WI = LO

N = M

? □ □ □ □ □ □ □ □

Brávo!

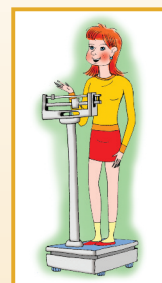
Contínuă !

- Cît am cheltuit?
- Noi am cheltuit .? . .

- Cîte kilograme ai?
- Eu am .? . .

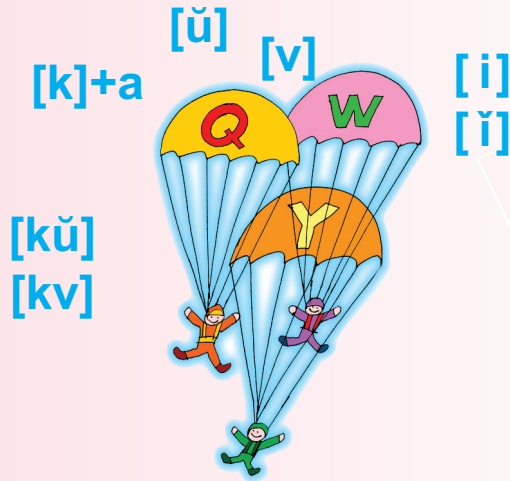
- Cîți kilometri sînt pînă la Tighína?
- Pînă la Tighína sînt .? . .

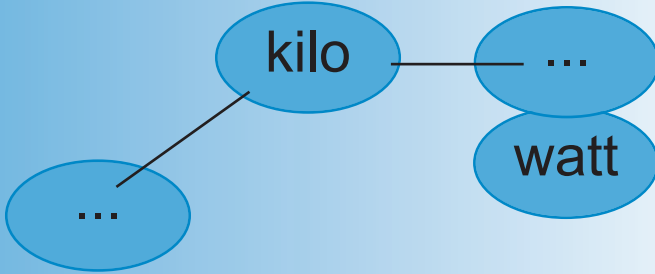
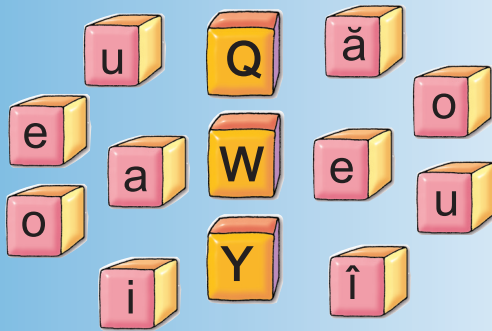
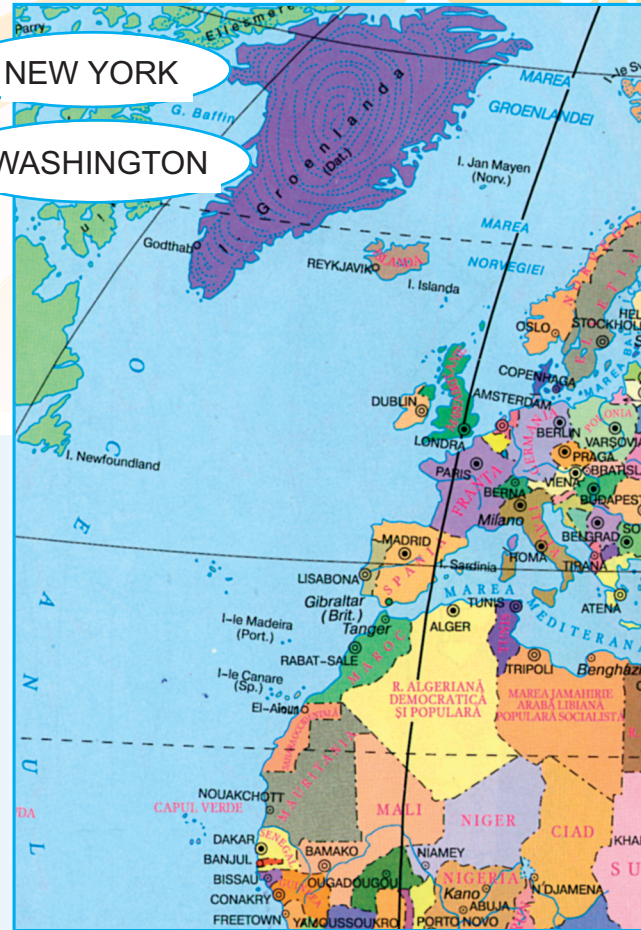
băiat, Chiril, a cumpărat
2 kilograme de portocale,
iar fratele său, Gícu,
3 kilograme de mére.
Cîte kilograme de frúcte
au cumpărat ei? Știi
răspúnsul, Maxím?
– Desígur.
– Dar vói, copíi? ...

În jurul lúmií

LUCL, SOA

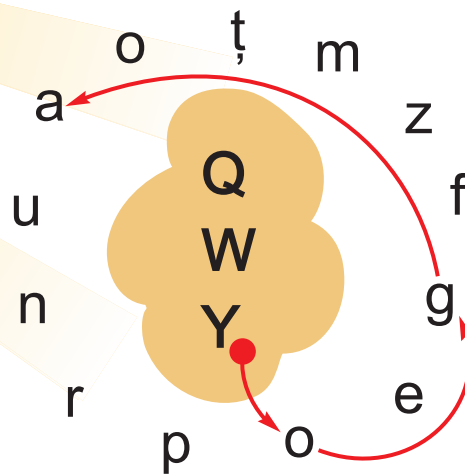
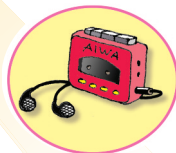
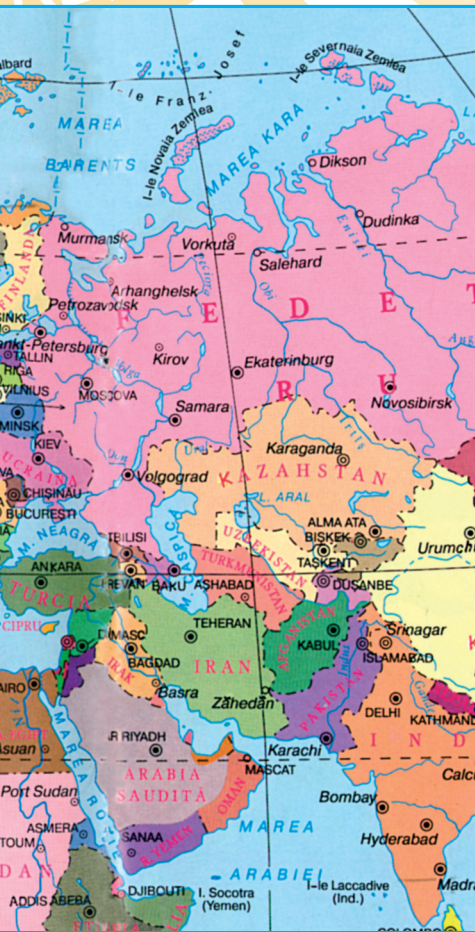
NEW YORK
WASHINGTON

Citêște !

watt	wattsecúndă
hobby	washingtonéz
yôga	week-end
sequoia	Paraguây
Méxic	Watson
Yêmen	Malâyisia

Q q U u Y y
Qatar Ottarwa
Yemen

a	m	che
ă	r	chi
â	n	ghe
e	c	ghi
o	l	p
i	d	b
î	v	k
u	j	x
h	q	
s	w	
ș	y	
t		
ț		
f		
z		
g		
ge		
gi		

Copiii planetei Pământ

Ni-i globul o mîndră grădînă,
Cu pómii frumós înflorînd,
Se scáldă în zări de lumînă
Planéta pe núme Pămînt.

.....
Trăiáscă în páce copiii
Planétei pe núme Pămînt!

(Aurél Ciôcánu)

- Wátson, noróc!
- Noróc! Únde âi fost în vacánță?
- Am fost în América, la Wáshington, New York ...
- Ți-a plăcút?
- O, da! A fost O.K.!

Brávo!

*Cum e
coréct ?*

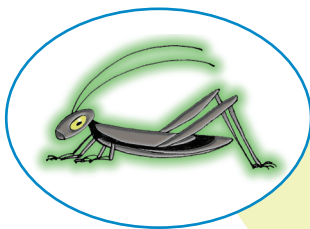
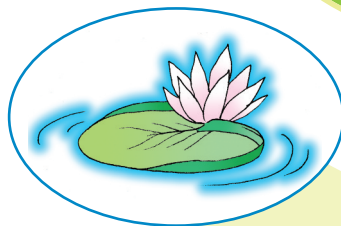
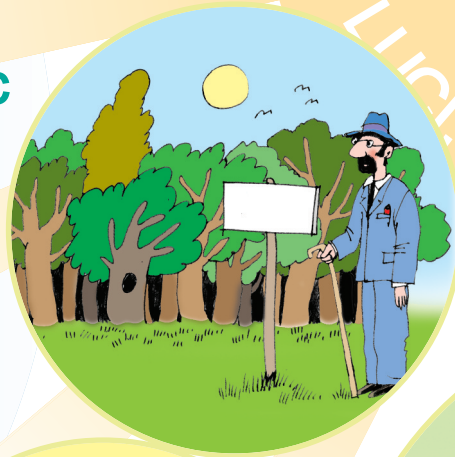
Chíev	?	Kíev
yóga	?	ióga
chilovát	?	kilowátt
Kișináu	?	Chișináu

Ómul hárníc

Ómul hárníc

Díntr-o prúnă créște-un prun,
Din alúnă – un alún,
Díntr-o ghíndă – un stejár,
Din arțár – tot un arțár.
Díntr-o núcă nuc răsáre,
Drúmul créște din căráre,
Din izvór – fíntína, ríul,
Îar din bob răsáre gríul.
– Ómul hárníc din ce créște?
– Din copílul ce muncéște.

(Constantín Dragomír)

Învăță de la nufăr să fii mereu curat.

Învăță de la gréier când singur ești să cînti.

Învăță de la miel să ai blîndétea sa.

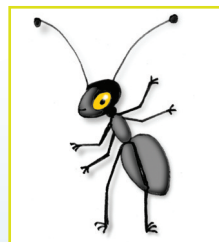
RE, LUCI...

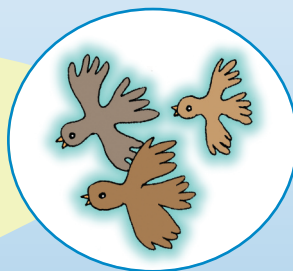
D E H
F

Hárnică
ca furníca.

Învăță la tinerete, ca să știi la bătrînețe.
Cine se scoală mai dimineată, mai depărte ajunge.
Învăță de la păsări să fii mereu în zbor.

ALFABÉTUL

LUCI, SOA

A a Aa Ă ă Ăă Â â Ââ

B b Bb C c Cc D d Dd

E e Ee F f Ff G g Gg

H h Hh I i Ii Î î

J j Jj K k Kk L l Ll

M m M m

N n N n

O o O o

P p P p

Q q Q q

R r R r

S s S s

Ş ş Ş ş

T t T t

U u U u

V v V v

W w W w

X x X x

Y y Y y

10

Z z Z z

Să comunicăm
în limba română!

Mulțumím pένtru páce

1. Citiți.

Páce, pîine, flúier, copii, cîntă.

Pîine albă, flúier nou, copii véseli, a cîntá duiós.

2. Continuáți.

Máma cóáce

- páscă
- ...
- ...

Elévii cîntă

- duiós
- ...
- ...

3. Citiți poezia. De ce sînt mulțumíți copii?

Mulțumím pένtru páce

Máma pîine albă cóáce,
Nói zburdám voiós.
Pένtru páce, pένtru páce
Mulțumím frumós!

Táta flúiere ne fáce,
Nói cîntám duiós.
Pένtru páce, pένtru páce
Mulțumím frumós!

(Grigóre Viéru)

Vocabulár

páce – мир
cóáce – печёт
duiós – с нежностью

zburdám voiós – весело резвимся
flúier –

?

a. Ce fáce máma?

b. Ce fáce táta? Citiți.

c. Ce fac copii?

d. Cum îl cheámă pe tatál tău?

e. Dar pe máma ta?

f. Ai fráți, suróri? Cum îi cheámă?

4. Examinați desenele. Construiți propoziții care să răspundă la întrebările date.

Ce face...?
Что делает...?

Ce face...?
Что делает...?

Ce fac...?
Что делаю...?
Что делают...?

Să vorbim corect!

Ce face?

Bunica **coace** plăcinte.

Bunicul **face** un flúier.

Ce fac?

Eu /bunícile **coc** pîine.

Eu /bunícii **fac** flúiere.

- 4.1. Improvizăți dialoguri după imagini (la alegere).

Concúrs!

Cine scrie cele mai multe întrebări după una din imagini timp de cinci minute (*ce face? unde? când? cine? ce?*) ?

5. Răspundeți la întrebări.

1) Ce face profesorul?

2) Ce fac dansătorii?

3) Ce fac frații tăi?

4) Ce faci tu?

6. Completați despre familia voastră.

- De obicei bunica (ce face?)
- În zilele de sărbătoare bunicii (ce fac?)
- Seara mama (ce face?)
- Dumínica părinții (ce fac?)
- Sîmbăta, noi, copiii, (ce facem?)

7. Púneți întrebări.

- 1) Copiii cîntă. 2) Părinții lucrează. 3) Sora mea se joacă.
4) Fratele meu, Andrieș, desenează. 5) Sora mai mică doarme.

8. Povestiți după desenele de la exercițiul 4.

9. Cum e corect?

- a) Mama ... citesc, citește, citim.
b) Tata ... muncеște, muncesc, muncim.
c) Fratele mai mare ... dorm, dormiți, doarme.

10. Citiți cu colegul. Continuați dialogul.

- Viorél, ce faci?
– Citesc.
– Ce citești?
– O poezie de Grigore Vieru.
– Poezia e frumoasă?
– ...

11. Citiți gluma. Examinați atent desénul.

Zîmbiți

- Nătălița, ce faci?
– Citesc.

11.1. V-a plăcut răspunsul fetei / Nătăliței? De ce?

11.2. Admitem că această fată e surioara ta. Povestește despre ea:
cum o cheamă, câți ani are, ce face de obicei ș.a.

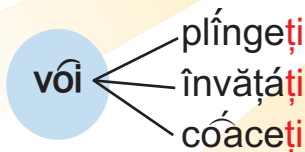
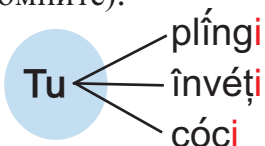
Prietenii

LUCI, SOA

1. Citii. Alcătuii propoziii.

Prietenii buni, fetia cuminie, durere mare, fluiet nou, cantece duios.

2. Retineti (запомните)!

2.1.

Dar eu (ce fac?) ...?

Dar noi (ce facem?) ...?

3. Citii. Spuneti de ce plinge Luminita.

Prietenii

- Ce faceti aici?
- Nu vizi? Plingem...
- De ce plingeti?
- Cornel s-a lovit la picior.
- Bine-bine, Cornel s-a lovit. Dar tu, Luminita, de ce plingi?
- Ca sa-i treaca mai repede durerea...

(Constantin Dragomir)

Vocabular

plinge – ant.: rde

s-a lovit (la picior) – ударился

să-i treacă durerea – чтобы боль прошла

mai repede – быстрее

?

Ce face Cornel? Dar ce face Luminita? De ce plinge Cornel?

4. Citii textul pe roluri.

4.1. Intitlati textul.

4.2. Inscenati-l.

5. Alcătuii propozitii si povestioare dupa imagini.

Ce faci?..

Что делаешь?..

Ce faceti?..

Что делаете?..

Să vorbim corect!

Ce faci? { Eu **patinez**.
Eu **îmbrac** paltónul.

Ce faceți?
(**facem**) { Noi **facem** un om de zăpădă.
Noi **ne îmbrăcăm**.

6. Completați textul. Scrieți verbele la timpul prezent (настоящее время).

1) Eu (a avea) ... un prieten, Sergiu. 2) Azi eu (a învăța) ... o poezie despre iarnă, iar Sergiu (a învăța) ... o poezie despre un urs.

3) Sergiu (a citi) ... repede poezia, dar eu o (a memoriza) ... primul.

4) Noi (a merge) ... împreună la școală și acasă.

5) Ne (a bucura) ... că suntem prieteni.

6.1. Povestiți despre prietenul vostru, prietena voastră, folosind modelul de mai sus.

7. Dialogați.

CE FACI?

...

a.

- Aló, Cornél?! Ce faci?
- Mă îmbrac. Vreau să ies afară.
- Dar tu, Nicu, ce faci?
- Și eu ...

CE AI FĂCUT?

...

b.

- Aló, Ana, unde ai fost?
- Afară. M-am jucat cu Danu.
- Ce ați făcut?
- Am patinat, ...

8. Dialogați cu colegul / colega de bancă despre jocurile voastre de ieri: unde v-ați jucat, cu cine, ce ați făcut ș.a.

Concurs!

Cine e mai istet?

Ce cuvânt se ascunde în acest rébus?

„

”

”

”

E

E bine să ai prieteni

LUCE, SOARE

1. Alcătuiți propoziții.

Noapte geroasă, pământ înghețat, mănuși calde, prieten bun.

2. Rețineți!

3. Continuați.

Gheăță → a îngheță → ...

4. Citiți textul. Intitulați-l (озаглавьте его).

De ieri nu ninge. Dar afară e ger.
Pămîntul a înghețat.

Georgel a ieșit din casă. Mama
îl ajunge din urmă.

– Georgel, ai uitat mănușile, zice
mama. Ia mănușile să nu îngheți la
mîini.

Pe drum Georgel a întîlnit-o pe
Georgeta. Ea tremurá de frig.

– Eu am două mănuși, zice
Georgel. Și îi dă o mănúșă
Georgetei...

(Dúpă Gr. Viéru, Sp. Vanghéli)

Vocabulár

pămîntul – земля

tremurá de frig – дрожала от холода

drum – дорога

ai uitat – забыл

îl ajunge din urmă – догоняет его

?

Cum éste tímpul? Cíne íese din casă? Ce a uitat Georgel?
Cíne l-a ajúns din urmă? Ce i-a dat máma lui Georgel? Pe
cíne (кого?) a întîlnít Georgel? Ce a făcút el? De ce?

5. Citiți textul pe róluri.

6. Continuați textul. Ce a spus Georgeta?

7. Spuneți cum este Geörgel. Argumentați cu ajutorul textului.

frumós

atént

grijuliú

hárníc

bun

amábil

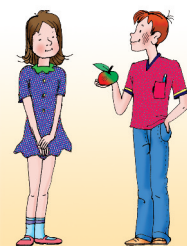
înált

ascultátór

Să vorbim coréct!

Cíne? < Lícu patineáză / a patinát.
Olgúta se îmbracă / s-a îmbrăcát.

Ce? < Pămíntul îngheáță / a înghețát.
Víntul bate / a bătút.

Cíne...?

Кто...?

Ce...?

Что...?

8. Scrieți din text cuvintele-acțiuni în două coloane:

Ce fáce?

Ce au făcút?

...

...

8.1. Alcătuiți propoziții cu:

e ger – a fost ger

zíce – a zis

úită – a úitát

íese – a ieșít

9. Continuăți.

– Tátăl méu lucreáză la magazin.

– ...

10. Povestiți despre iárnă în peréchi (únii la tímpul prezént, álții la tímpul trecút).

nínge
a nins

om de zăpádă

se dá
s-a dat > cu sánia

éste
a fost

iárnă

Concúrs!

Cíne e mai ístét?

Examináți atént desénul. Ce îi lipsește ómului de zăpádă?
Póate cinevá îl țíne în mínă? Desenáți-l.

Îarna

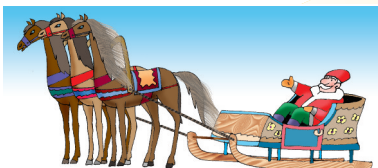
LUCI, SOA

1. Alcătuîți propoziții.

Săniută nouă, elévi voioși, îarnă frumoasă, mănúși calde, priéteni búni, părinți iúbitóri.

2. Fiți aténți!

sănie

săniută

mîna

mînuță

3. Citîți poezia. Cum sînt copîii?

Săniúța

Néaua péste tot s-a pus,
A venít îarna, drăguța,
Hâi, băieți, **pe** deal **în** sus,
Să ne dăm **cu** săniúța.

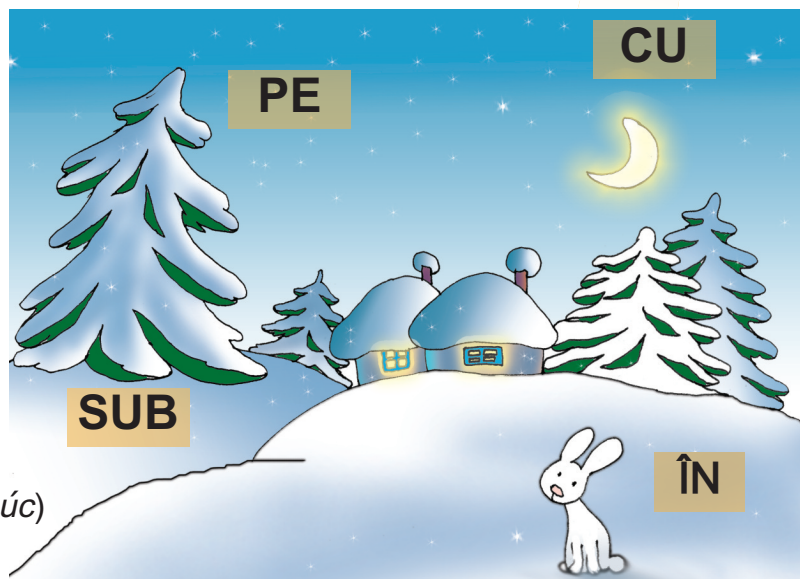
Cîte únul, cîte doi,
Ne suím **în** sănióară,
Fără cîi și fără bói
Săniúța fúge ... zboără...

(Géorge Coșbúc)

zăpádă

néa

omăt

Vocabulár

néa – sin.: zăpádă

deal – горка

în sus – вверх

cîte únul – по одному

ne suím – sin.: ne urcăm

fúge – бежит

?

a. Ce anotîmp éste? b. Éste múltă zăpádă? Únde? Citîți.
c. Únde se úrcă copîii? d. De ce sînt bucuróși copîii?

4. Completați cu ajutorul textului.

Copiii merg (unde?) Săniuța «merge» încet (unde?) Săniuța (ce face?) ... (unde?). (Cine?) ... sînt foarte vesele și mulțumiți.

5. Examinați desénul de la ex.3. Lucrați în perechi: un elev întreabă, celălalt răspunde. Folosiți coréct prepozițiile (предлоги).

Modél: *Cine stă sub brad?* - *Iepurášul stă sub brad.*

6. Povestíți ce fáceți vói iărna.

Únde...?

Где...? Куда...?

pe
în
de
cu
dúpă

Únde...?

Где...? Куда...?

De únde...?

Откуда...?

Să vorbím coréct!

Ionél se dúce
Ionél éste

únde?

la școală.
afără.
în cúrte.

Cristína víne
Fetíța se întóarce

de únde?

de la școală.
de afără.
din cúrte.

7. Completați.

- 1) Băiétii jóacă hóchêi (unde?) 2) ... (Únde?) éste frig.
- 3) Andréi mérge (unde?) 4) Copíii se întórc (de unde?)

Concúrs!

Cine știe?

- Únde trăiește sóarele?
- De únde víne Moș Crăciún?
- Únde se náște zăpáda?
- De únde víne iărna?

8. Tradúceți.

Пришла зима. На улице холодно. Но мы выходим во двор играть. Девочки делают снежную бабу, а мальчики играют в хоккей.

9. Știți?

Vînzătorul
lucrează

Învățătorul
se duce

Únde?
De únde?

Médicul
vine

Părinții
se întorc

Artiștii
cîntă

10. Cîne e mai istét?

Úite cólo, în ográdă,
Joacă fúlgii de

Úite cólo-n zăre, hăt,
Joacă fúlgii de

Úite íci, pe géana méa,
S-a oprít un fulg de

Grigóre Viéru

11. Ghiciți.

Mérgi cu eă, dar róți nu áre,
Nu e tren, dar șíne áre,
Îarna bucuríi adúce,
Sus o dúci, în jos te-adúce.

1. Încercuiește (обведи кружочком) răspunsul coréct.

Muncitórul se dúce

A. la fábricǎ.

B. în fábricǎ.

C. pe fábricǎ.

1 p.

Elévii se întórc

A. de școálǎ.

B. din școálǎ.

C. de la școálǎ.

1 p.

2. Răspúnde în scris la întrebări în cín-ci propoziții.

Ce fáce?
Ce fac?

2–10 p.

3. Tradú.

a. Идёт снег. b. Земля замёрзла. c. Я была в школе.

d. Я хочу мороженое. e. Мы хотим мира. f. У меня есть мяч.

3–18 p.

4. Scrié 3–4 propoziții la téma:
Sîntém o familie unită.

3–12 p.

5. Ghíci. Scrié răspunsul.

Móale, álbǎ și pufóasă,
Péntru cîmp e háinǎ gróasă.

3 p.

Lócul de muncă

LUCI, SOA

1. Citiți. Pronunțați corect diftongii.

Băieți hărnic, soare cald, vreau pîine, coăce plăcinte,
flúier micút, cîntec duíos.

2. Construiți îmbinări de cuvînte și propoziții.

Vreau la	școală 	Vreau	mère 	Vreau să	citesc
(únde?)		(ce?)		(ce să fac?)	

3. Rețineți!

pod

pod

4. Citiți téxtul. Răspundeți la întrebarea din títu.

Únde lucrează Ștefănel?

- De únde veniți, băieți?
- De la școală. Dar tu, Ștefănele, de únde vii?
- De la lucru.
- Și únde lucrezi, dacă nu e secret?!
- La grădiniță!
- Și ce faci acolo?
- Cum ce fac?! Mă joc, mănînc. Vreau să cresc mare-mare, pîna în pod!...
- Și ce să faci tu în pod?
- Să văd ce se face în lúme...

(Constantín Dragomír)

Vocabulár

de únde – откуда

de la lúclu – с работы

să văd ce se face în lúme – aici:

хочу увидеть что делается в мире

vreau – хочу

crește – растёт

pîna în pod – до потолка

?

De únde vin băieții? De únde vine Ștefănel? Únde «lucrează» el? Ce face el la grădiniță? Citiți în text. De ce vrea să crească mare? Voi vréți să fiți mări? De ce?

5. Cititi téxtul pe róluri.

6. Continuáti.

Cínd vói créște máre, **eu**

vói ...

vreáu să ...

Model: a) *Eu **vói învăța** limba română.*

*Eu **vreáu să învăț** limba română.*

b) *Cínd vói créște máre, **eu vói** fi diplomat.*

*Cínd vói créște máre, **eu vreáu să fiu** diplomat.*

a învăța

a călători

a lucra la computer

a fi fermier

a fi polițist

multe limbi

a fi doctor

7. Rețineți!

voi

vei

va

vom

veți

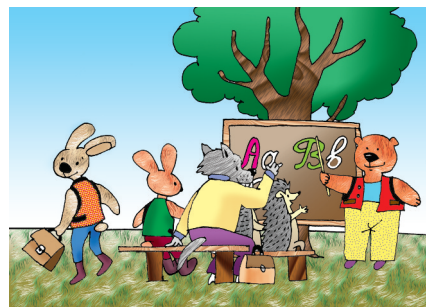
vor

fi (lucra, crește ...)

8. Întrebați – răspundeți.

Únde...?

De unde...?

Să vorbim corect!

Únde ?

Vlad este **la școală**.

Băieții merg **în excursie**.

De unde?

Vlad vine **de la școală**.

Băieții vin **din excursie**.

- **voi fi** - **буду**
- **voi lucra** - **буду**
- **la** - **de la**
- **în** - **din**

9. Completați propozițiile.

pe

în

cu

din

1) Táta se dúce (únde?) ... (cu ce?) troleibúzul. 2) Bibliotecára se dúce (únde?) 3) Ștefănél vîne (de únde?) 4) Îepurášul trăiește (únde?) 5) Vînzătorul (продавец) ieșe (de únde?) 6) Ariciul s-a ascúns (únde?) ... măsă.

de la

sub

(bibliotécă, pădúre, magazín, grădiniță, uzínă)

10. Completați dialógul. Citiți.

– Búnă zíuă, Veroníca!

– ..., Dan!

– ... te dúci?

– Êu mă duc ..., dar tu ... te dúci?

– Êu ... la stadión.

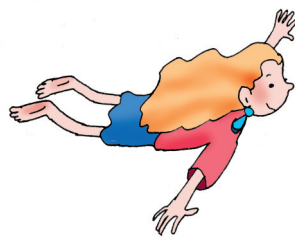
11. Tradúceți în scris.

1) Я хочу быть врачом. 2) Ты пойдешь в детский сад? 3) Я был в школе, а брат был на экскурсии. 4) Мама придет с работы и приготовит ужин. 5) Я хочу помочь маме. 6) Мой младший брат спрятался в шкафу.

12. Să ne jucăm!

Joc de mișcăre

Hai, copii, să-nvățăm un joc,
Nu e greu deloc:
Mîinile în sus le ridicăm
Și-apoi iute le mișcăm.
Sîntem păsărele
Și zburăm ca ele.
Noi zburăm spre soare,
Dăm din aripioare,
Cip-cip-cip!
Cip-cip-cip!

Adevărul

1. Citiți cuvintele. Pronunțați corect diftongii. Construiți propoziții.

Toamnă, plouă, ceașcă, iarnă, mâine, soare, școală, flúier, coăce.

2. Rețineți!

Eléna áre o cárte.

Êa citéște.

Andréi, vréi lápte?

Îa céășca!

bună

céășcă

spártă

plouă

3. Citiți téxtul. Spúneți cíne e vinovát.

Céășca spártă

Erá toamnă târzíe. Plouă. Într-o zi êu am spart o céășcă.

Mámei êu i-am spus că e vinovát Rex. Êa l-a alungát afără.

Afără erá frig. Rex a înghețát.

Êu am începút să plîng.

– Mămíco! Dă-i drúmul lúî Rex în cásă. Êu am spart céășca.

(După V. Oséeva)

Vocabulár

spártă – разбитая

l-a alungát – выгнала его

am începút să plîng – начал плакать

plouă – шёл дождь

dă-i drúmul – aici: впусти

?

Cíne a spart céășca? Ce i-a spus băiátul mámêi? Ce a făcút máma? De ce băiêțélul a începút să plîngă? Cum a procedát (поступил) băiátul în céle din urmă?

4. Citiți propozíțiile cáre ne spun:

· cum erá afără;

· ce a rugát-o copílul pe máma.

5. Citiți téxtul pe róluri.

6. Intituláți áltfel téxtul.

7. Cum crédeți, ce a spus máma? Alcătúíți sfîrșítul téxtulúi (1–3 propozíții).

8. Povestii textul în numele fetiței, mamei ... sãu al lui Rex.
9. Descrieti imaginile. Cum este iarna? Cum a fost toamna? Cum va fi primãvara?

Cînd...?
Когда...?

Sã vorbim corêct!

Cînd? $\left\{ \begin{array}{l} \text{Îarna} \text{ nînge} / \text{a nîns.} \\ \text{Toamna} \text{ plouã} / \text{a plouat.} \end{array} \right.$

10. Rãspundeti la întrebãri.

1) Cînd e vacanța cã mãî lúngã? 2) Cînd te-ai întîlnit cu prietena ta? 3) Cînd încãlțãm ghetele? 4) Cînd doarme úrsul? 5) Cînd «doarme» sòmnu? 6) Cînd doarme iepurele un an?

11. Înlocuiti cuvîntele colorate cu altele adecvate.

a) la **cãșca!**

E **frumóasã.**

b) Luãti **cãrtea!**

E **interesãntã.**

c) Nu mîncã **zãpãdã!**

Vei **rãci!**

d) Nu lua **paltónul!**

E cald. Vei **transpirã!**

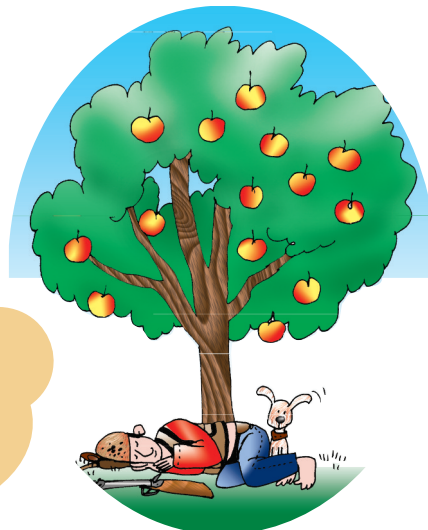
12. Continuãti dialógul.

- Ioana, cînd te dúci la șcóalã?
- Toamna acẽasta.
- Cîti anișóri ai?
- Șãse.
- Tu vrãi la șcóalã?
- ...

Zîmbiti

- Ionel, cînd e mãî bine sã culégem mære?
- Cînd doarme pãznicul ...

Hărniciá

1. Citiți. Pronunțați coréct [d], [t], [n]. Alcătuíți îmbinări de cuvínțe, propoziții. Mîini, răspúnde, vorbéște, bunícul, trăiește, únde, grădiníță, Ștefánél.

2. Rețineți!

Mîini

Ridică mîinile!

Mîine

Mîine lucrăm pînă la óra 15.00.

3. Citiți. Răspundeți la întrebarea din text.

Péntru ce ne trébuie mîinile?

Petrícă vorbéște cu bunícul.

– Petrică, péntru ce îi trébuie ómulúi mîinile?
întreábă bunícul.

– Ca să ne jucám cu míngéa, răspúnde Petrică.

– Încă péntru ce?

– Ca să ținem língura.

– Încă?

– Ca să ținem furculíța...

Ce nu știe Petrică?

Vocabulár

vorbéște – говорит

încă – ещё

ca să ținem – чтобы держать

péntru ce – для чего

nu știe – не знает

?

Cu cíne vorbéște Petrică? Ce întreábă bunícul?
Ce a răspúns Petrică? Ce nu știe băiátul?

4. Citiți téxtul pe róluri.

5. Intituláți áltfel téxtul.

6. Spunéți-i lui Petrică în ce situáții mái folosím mîinile.

7. Povestiți!

Cu cine?

C кем?

Să vorbim corect!

Grigoraș vorbește
(cu cine?) < cu bunícul.
cu părinții.

Alina se joacă (cu ce?) cu păpușa.

8. Răspundeți la întrebări.

1) Cu cine mergi la școală? 2) Cu cine te joci după lecții? 3) Cu ce te speli? 4) Cu ce te îmbrăci iarna? 5) Cu ce troleibuz mergi la școală?

9. Scrieți și completați după modelul:

Aceasta e sora mea. Eu mă duc la film (cu cine?) cu sora mea.

Acosta e prietenul meu. Eu mă joc (cu cine?) ... (unde?) ...

Aceasta e o păpușă. Lenuta se joacă (cu ce?) ...

10. Alcătuiți (составьте) o povestire. Începeți așa:

Eu învăț în clasa a doua. Eu stau într-o bancă cu Nicușor. ...

11. Continuați dialogul.

– Petrică, cu cine te duci la fotbal?

– Cu sora mea, Viorica. Dar tu?

– ...

12. Cu cine nu poate fi prieten lupul, vulpea? De ce?

Concurs!

Cine completează mai repede!

Iarna vine (cu ce?) cu _____, _____, _____.

Moș Crăciun vine (cu cine?) cu _____.

(cu ce?) cu _____.

Primăvara vine (cu ce?) cu _____, _____.

Noi mergem la bunici (cu ce?) cu _____.

1. Completează propozițiile răspunzând la întrebări.

Frățiorul meu are 5 ani, el merge în fiecare zi (unde?) ...

Primăvara păsările vin (de unde?) ...

(Cînd?) ... plouă mult.

Cea mai lungă vacanță este (cînd?) ...

2-8 p.

2. Alcătuieste trei propoziții folosind cuvintele: vreau, coace, mâini.

3-9 p.

3. Scrie două-trei propoziții după unul din desene (la alegere).

3-9 p.

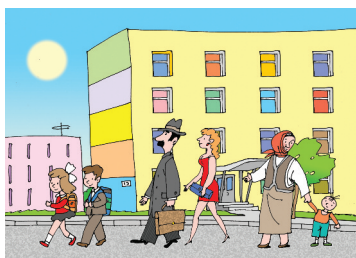
4. Încercuiește (обведи кружочком) răspunsul corect.

A. Mîini e joi.
B. Mîine

A. Ia cartea și treci la tablă.
B. Ea

2 p.

5. Completează după desen.

- Bunica vine cu nepotul (de unde?) ...
- După lecții copiii vin (de unde?) ...
- Tătl lui Gheorghita vine (unde?) ...
- Părinții se întorc seara (de unde?) ...

6. Știi cine ești?

2-8 p.

5 p.

Pîinea

LUCI, SOA

1. Pronunțați coréct [d], [t], [n].

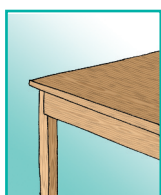
Pîine búună, undevá depárte,
găséște pîine, vorbéște frumós, știe multe.

2. Continuáți.

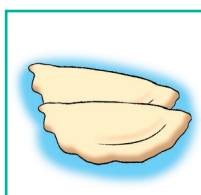
Copíl — flămînd
— sătúl
— ...

pîine — fierbînte
— gustoáșă
— ...

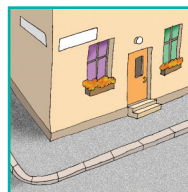
3. Rețineți!

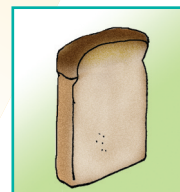
colț

colțunăși

str. M. Eminéscu
colț cu I. Creángă

colț (= bucătă)
de pîine

4. Citiți/ascultați poezia. De ce plînge únii copîi?

Pîinea

Să nu arúnci, copíle,
Pîiníca jos nícíînd,
Că undevá depárte
Plînge-un copíl flămînd.
Și căutá-un colț de pîine
Prin úrne-nfrigurát
Și dácă nu-l găséște
Adoárme-nlăcrimát.

Și-n somn ce i se-arátă,
Tu să-ți închípui póți?
Pămîntul ca o pîine
Ce-ajunge pένtru tóți.

(Leonída Lári)

Vocabulár

să nu arúnci – не бросай

flămínd – ГОЛОДНЫЙ

ajunge – хватает

poți – можешь

plínge –

i se arátă – является

adóarme – засыпает

să-ți închípui – представить себе

cătă (căută) – ищет

înfrigurát – лихорадочно

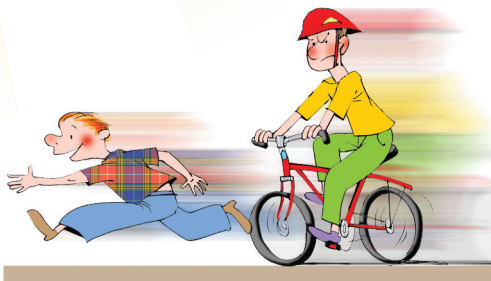
nu găsește – не находит

5. Citiți versurile care v-au plăcut mai mult.

?

De ce plîng unii copii? Cum adorm ei? Cum putem să-i ajutăm pe acești copii?

6. Urmăriți desenele. Alcătuiți propoziții. Folosiți cuvintele date pentru a exprima sentimentele.

Vai, ce **répede** aleargă!

Cum?..

Как?..

Of!
Stop!
Brr!
Hai!

Uf! Ce **frig** este!

Cum?..

Как?..

Să vorbim coréct!

Cum?

Sóra mea se îmbracă **modérn**. **O! Ce frumós!**

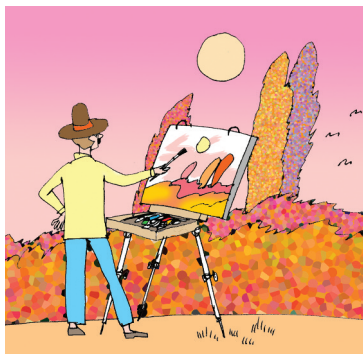
Tu ești **flămínd**? (- Of! Táre mí-i fóame!)

7. Lucrați în perechi. Adresați întrebări. Răspundeți. Folosiți interjecții (междометия).

Cum este afară? Cum cîntă ciocîrlia?

Cum merge autobúzul? Cum merge mélcu!

8. Examinați desenele. Alcătuiți propoziții folosind interjecții.

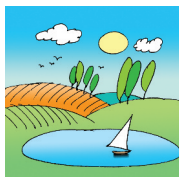
Cum?..

Cum?..

9. Completați propozițiile cu ajutorul desinelor și al cuvintelor date:

O! bine, rău, încet, repede, vai!, frumos, urît, of!, înapoi, cald, hai!

- 1) Îepurele aléargă (cum?) ... la deál (в горы) și (cum?) ... la vále.
- 2) Vára e (cum?) ..., iar iárna éste (cum?)
- 3) Rácul méрге (cum?)

10. Aveți un prieten / o prietenă. Povestiți: cum îl cheámă / o cheámă, cum învătă, cum desenéază ș.a.

11. Citíți dialógul. ... Zîmbíți, apói spúneți cíne dialoghéază. Ce nóta a luat báiatul? Cáre cuvínțe «v-au șoptít»?

- Drágul mámêi, âi răspúns la léctie?
- Da, la múzicá.
- Și cum âi cîntát?
- Of! Am luát nóta do ...
- ?!

Céle pátru piérsici

1. Citíți. Pronunțați coréct [o].

Odátă, piérsic roditór, gospodár bun, copíl flámínd, găséște orașul, póate vorbí, băiát bolnáv.

2. Rețineți!

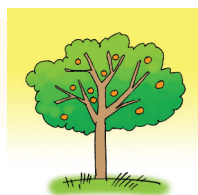
Piérsici

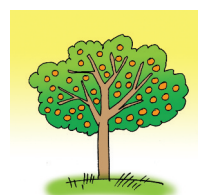
vérzi

coápte

Pómul

nu éste

roditór

éste

cére

cerșetór

cérere

3. Citíți/ascultáți téxtul. Spúneți de ce tátál erá trist.

Céle pátru piérsici

Odátă un țarán a vrut să-i încérce (ИСПЫТАТЬ) pe cêi pátru fíi ái sái. A chemát dimineáța feciórii și le-a dat cîte o piérsică. Séara i-a chemát pe tóți pátru și l-a întrebát pe cel mái máre:

– Spúne-mi, ce ái făcút cu piérsica ta?

– Ce să fac, tátúcă, am mîncát-o și íți mulțumésc. Íar símburele (коч-точка) l-am sădíť dúpă cásă, am udát lócul și sper (надеюсь) să creáscă acólo un piérsic frumós și roditór.

– Bîne ái făcút, băiátul tátêi. Sînt sígur că vêi fi un bun gospodár.

– Dar tu, îl întréabă pe cel de-al dóileă, ce-ái făcút cu piérsica ta?

– Am mîncát-o. A fost atít de búă, coáptă...

– Și apói?

– Pái, am aruncát símburele și am mái cerút de la máma cîtevá, căci táre búne mái eráu.

– Fíule, a spús tátál cu tristéțe în glas, ái gríjă să nu ajúngi un om lácom...

Vocabulár

am udát – полил

sînt sígur – уверен

coáptă – спелая

gospodár – хозяин, хозяйственный

am cerút – попросил

să nu ajúngi – чтобы не стал

roditór – care dă rod

lácom – жадный, алчный

4. Citíți în text propozițiile care indică (указывают) ce au făcut cu piérsicile primii doi fráți.

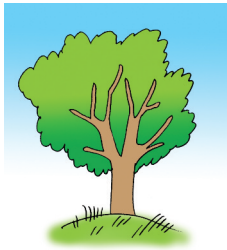
4.1. Citíți cuvintele care spun cum sînt piérsicile.

Cîți fii avéa țăránul? Ce a vrut să áfle tátăl? Ce a făcut prímul fiu cu piérsica sa? Ce a făcut al dóilea fiu? Prima piérsică a fost «búnă, cóăptă» sau a dóua? Căre fiu l-a întristát? De ce?

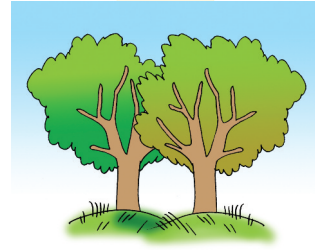
5. Citíți răspúnsul căre v-a plăcút cel mai mult.

6. Citíți téxtul pe róluri.

Cum éste ...?

Какой (какая, какое)...?

Cum sînt ...?

Какие ...?

Să vorbím coréct!

Cum éste ...?

Tátăl fiilor éste **bătrîn**.

Piérsica éste **búnă** și **coăptă**.

Cum sînt ...?

Fíi sînt **aténți**.

Piérsicile sînt **búne** și **coăpte**.

7. Recitíți în text cuvintele care răspúnd la întrebările: **cum éste?** **cum sînt?**

8. Citíți propozițiile. Formuláți (în peréchi) întrebări. Folosíți și tabélul de mai sus.

1) Prímii înflorésc piérsicii. 2) Prímele frúcte se coc în lúna a cíncea, în mai. 3) Zárzărele lúi Păcálă eráu cóapte și mustóase. 4) Fáta moșnéagulúi éste frumóasă și hárnică, iar fáta bábei – urítă și léneșă. 5) Ómul hárnic și frumós éste iúbít de tóți. 6) Eu m-am născút în lúna a ópta, sînt Augustín.

9. Să ne distrăm! Citiți poezia. Cum sînt animalele?

9.1. Scrieți denumirile de animale în două coloane:

Cîți?

Cîte?

9.2. Spuneți, cine «spune»:

Piu-piu! Ga-ga-ga! Mac-mac! Co-co! Ham-ham! Țip-țip! Alcătuți propoziții.

Cum sînt oăre?

Un moșneag are în cîrte
Doi ogări cu bôturi **scurte**,
Treî găini cu pene **crețe**,
Pătru râte **lătărețe**,
Cîinci bobóci de gîscă, **mîci**,
Șase iepurăși de cásă,
Șapte gîște ga-ga-ga,
Opt hulúbi **frumóși**, de rásă,
Nóuă púi cu puf **gălbúi**,
Zéce-ău fost, dar únul nu-i!
S-a pierdút póate-n poiătă.
Îl găséște clóșca-ndátă.

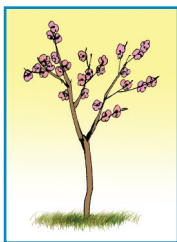
Céle pátru piérsici (continuáre)

LUCI, SOA

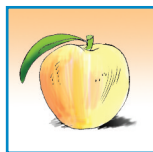
1. Pronunțați coréct [ă].

Piérsică búnă, țărán bătrín, viață frumóasă, famílie numeroáasă, gríjă părintéască, părinți iúbitóri.

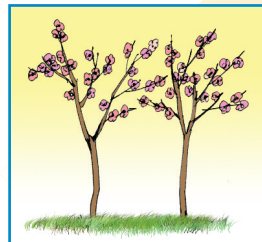
2. Rețineți!

piérsic

piérsică

piérsici

mezínul

3. Citiți/ascultați téxtul. De ce tátál aveá lácrimi în óchi?

Céle pátru piérsici

– Dar ție ți-a plăcút piérsica, a fost búnă? I-a întrebát țăránul pe cel de-al tréileá fiú.

– Nu știú.

– Cum nu știí? Dar ce-ái făcút cu eá?

– Am vîndút-o. M-am dus cu eá la piață și am dát-o cu zéce báni. Úite-i!

– Fíule, cred că în viață vêi fi un máre negustór (торговец), dar ái gríjă: nu toáte se vînd în viață; mái alés, céea ce ái primit de la părinți.

– Dar ție ți-a plăcút piérsica? Íl întreábă pe **cel mái mic**, mezínul (младший).

– Níci eú nu știú, tátúcă.

– Și tu ái vîndút-o?

– Nu, tátă. Eú m-am dus în vízită la priétenul méu de péste drum, cáre e **bolnáv**, și i-am dús-o lúi. S-a bucurát mult pένtru eá și mi-a mulțumít din súflet.

Cu lácrimi în óchi, tátál și-a luát copilášul pe genúnchi și i-a spus:

– Nu știú ce vêi fi în viață, dar știú că vêi fi un **bun** creștín și ásta e tot ce conteáză.

Vocabulár

am vîndút – *ant.*: am cumpărat

viață – жизнь

piață – рынок; площадь

contează – имеет значение

ai primit – ты получил

mai alés – особенно

ai grijă – *aici*: смотри, запомни

nu toate – не все

creștin – христианин

4. Citiți în text răspunsul căre vă pare (кажется):

- mai interesant;
- mai original.

- 4.1. Citiți numerele. Căre dintre ele are legătură cu textul? Explicați!

23

4

37

3

10

79

16

1

?

Ce a făcut cu piersica primul fiu? Dar al doilea? Al treilea? Mezinul? Ce ați fi făcut voi?

5. Citiți fragmentul pe rîuri.

6. Citiți cuvintele. Spuneți cum sînt băieții.

primul fiu

credincios

bun la inimă

fiul al doilea

grijuliu

deștept

fiul al treilea

hârnice

obraznic

practic

fiul al patrulea

lăcom

prietenos

iubit

atent

rău

7. Continuați dialogul.

– Bună ziua, moșule!

– Bună ziua.

– Toți aceștia sînt fiii tăi?!

– Da, ai mei.

– Cum sînt ei?

– Al șaptelea e cel mai deștept.

– ... ?

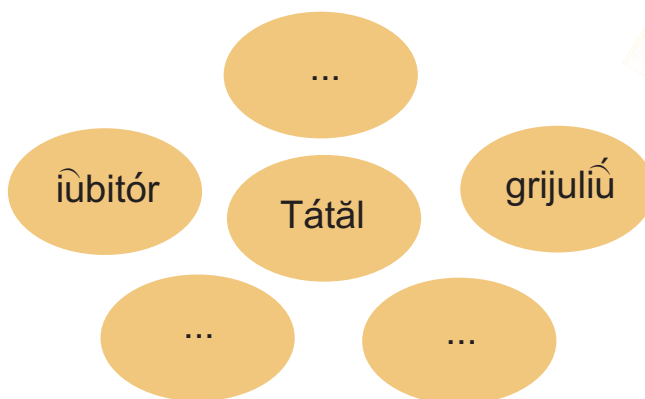

8. Dialogați după desene. Folosiți și textul.

Repere: Ia! Luăți! M-m-m! Cît costă? O-o-o, ce bună e!

9. Completați schéma răspunzînd la întrebarea: Cum este tătăl?

10. Povestiți părinților textul «Céle pátru piërsici».

Folosiți și cuvintele de la exercițiile precedente.

Concúrs!

Formați două echipe. Spuneți cît mai multe cuvinte căre răspund la întrebările:

- Cum este ... (obiect / ființă)?
- Cum sînt ... (obiecte / ființe)?

Modél: Cérul este *albástru*, *senín*, *înnourát*, *făără nóri* ...

Păcálă și Tîndálă

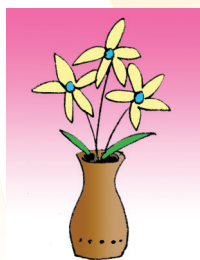

1. Pronunțați coréct [t], [n].

Fráte vésel, puține flóri, multe animále, șapte ôi négre, toate piérsicile, frúcte coápte, două zárzare búne.

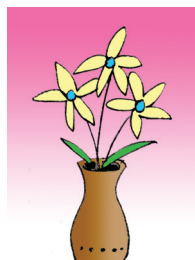
2. Comparáți. Rețineți!

În límba română

Múlte flóri **Mâi múlte** flóri
Cîte?

În límba rúsă

Много цвeтов **Больше** цвeтов
Сколько?

3. Citíți/ascultáți. Spúneți cîte ôi áre Păcálă.

Óile lúi Păcálă

Odátă Tîndálă îl véde pe Păcálă.

- Mâi fráte, únde te dúci?
- Mă duc să-mi văd óile.
- Dar âi ôi múlte?
- Álbe n-am níciúna, iar négre și mâi puține.

Vocabulár

odátă – однажды
mâi puține – меньше
níciúna – ни одной

ói – овцы
négre – ant.: álbe

Pe cine îl vede odată Tîndălă? Cîte ôi albe are Păcálă? Dar cîte negre? Cum este Păcálă?

4. Citîți téxtul de cîtevá ôri. Memoráți réplicile autórulúi, ale lúi Păcálă și Tîndălă. Însenáți.

5. Alégeți un desén. Scrieți nu mai puțin de opt întrebări cáre să conțină cuvîntele **cîți? cîte?**

5.1. Alcătúiti cîte o povestióară dúpă deséne.

Cîți?..

СКОЛЬКО?

Cîte?..

СКОЛЬКО?

Cît (cóstă)?

СКОЛЬКО?

Să vorbím coréct!

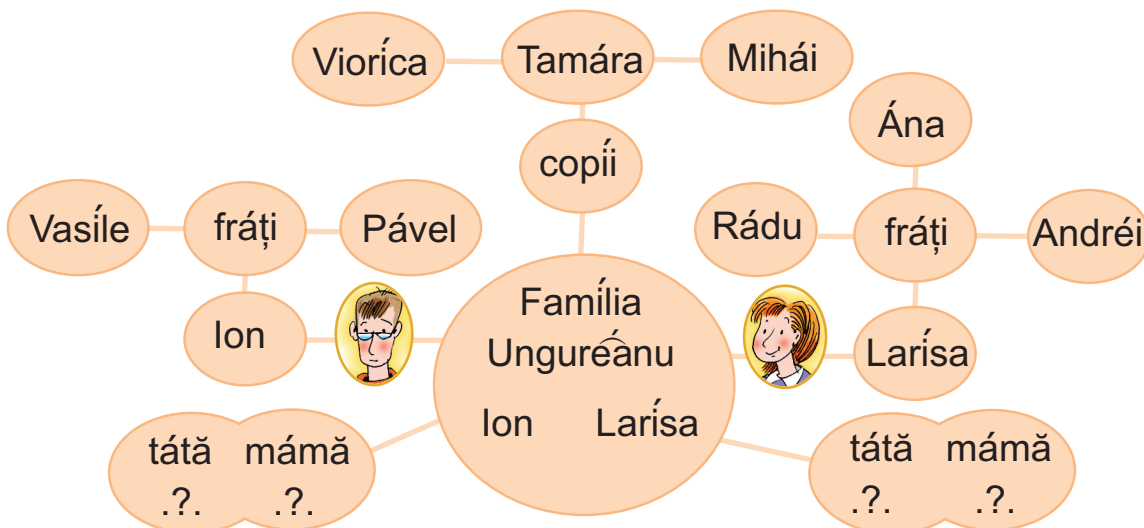
Cîți? < Eu am **8** áni.
Bunícul áre **múlți** áni, **87**.

Cîte? < Artísta áre **múlte** flóri.
Fráteles áre ázi **puține** léctiî, **tréi**.

Cît (cóstă)? < un kilográm de mére?
mérele?

6. Povestiți déspre fámiília Unguréánu dúpă schéma de mái jos.

Modél: *Ana áre dôi fráți (cîți?).*

- 6.1. Construiți o schémă similară despre familia voastră. Răspundeți la întrebările colégilor.

Modél: *Cîți áni áre buníca ta? Cîte suróri áre máma? etc.*

7. Recitiți numărătoarea de la pag. 99. Formuláți întrebări cu *cîți / cîte*. Lucrați în două echipe.

Concúrs!

Formáți două echipe. Príma echípă púne întrebările: *cîți / cîte*? la diferite obiecte din clásă. A dóua echípă trébuie să răspúndă répede și coréct.

Modél: – *Cîte mése avém?*
– 12.

8. Continuáți dialógul. Răspundeți cu umór la întrebáre.

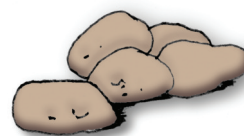
– Cît cóstă o cámară la hotélul dumneavóastră?
– La prímul etáj – 400 de lei, la etájul al dóileá – 300 de lei, la etájul al tréileá – 200 de lei, la etájul al pátruleá – 100 de lei.
– Mulțumésc. Nu-mi plăce hotélul dumneavóastră.
– De ce?!
–

9. Ghiciți. Scriéți răspúnsurile.

Pun úna – găsésc (нахожу) dóuă.
Pun dóuă – găsésc nóuă.
Pun nóuă – găsésc nouăzeci și nóuă.

Am cămășí nenumárate
Și le port pe toáte odátă.

Am málurile vérzi,
Ápa róșie
Și multe piétre négre.

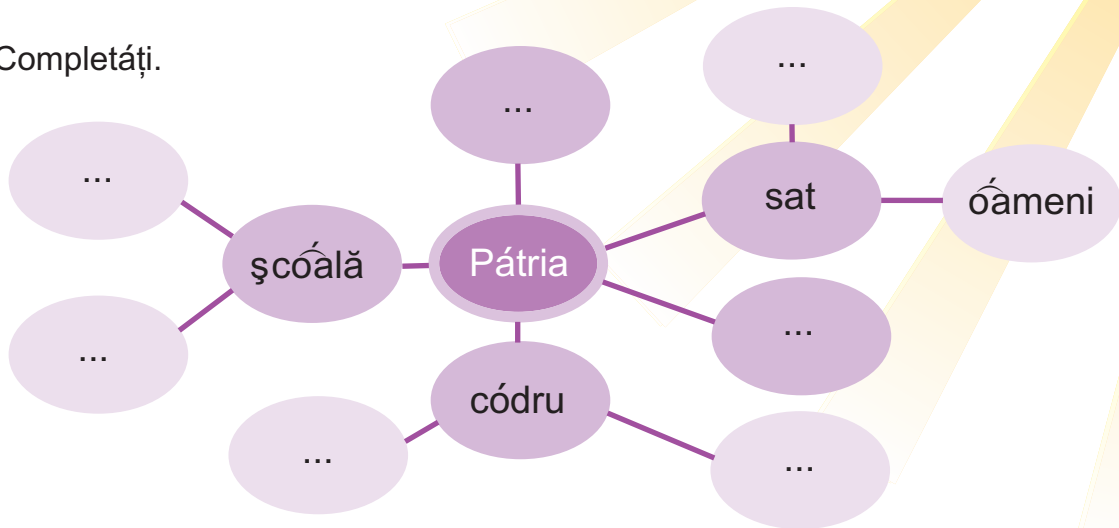

Pátria

1. Citíți. Pronunțați coréct [ă]. Alcătuíți propozíții.

Cásă frumóasă, țără drágă, cămășí múlte, Păcálă,
piérsică cóaptă, bun la ínimă, sat frumós, orăș modérn.

2. Completáți.

Sinoníme

Rámuri – créngi
grâi – límbă
țără – pátrie

3. Citíți/audiáți poezía. Spúneți ce îi plăce autóruíui.

Am o cásă príntre rámuri,
Țărișóara méa,
Am un sat íntrég de neámuri,
Țărișóara méa,
Am un códru, o cîmpíe,
Țărișóara méa,
Am un grâi ce-mi plăce mie,
Țărișóara méa.

(Grigóre Viéru)

néámuri – родственники

țără, țărișóără – страна

grâi – *sin.*: limbă

?

Cum se numéște Pátria noastră?

Cum se numéște sátul/oráșul únde trăiți?

4. Recitiți poezia. Intituláți-o cu vérsuri din poezie.

5. Alcátuiți propozíții, apoi povestióare dúpă imágini. Folosíți repérele.

Cúî?..
(Кому?)

Ia! Țíne! Drága mea! mámei, colégei, Fíi ...

Să vorbím coréct!

Cúî? — Máma îi dá **Elénêi** (**fétêi**, **êi**) o cárte.
 — Bunícúl îi spúne **lúí Ségriú** (**nepótulúí**, **lúí**) o povéste.
 — Angela îi trimíte **bunícúí** (**suroríi**) o scrisóare.

6. Răspúndeți la întrebări.

1. Cúî dedícă poéții poeziile? 2. Cúî îi plăce múzica populárá?
 3. Cúî trimítem felicitári de sărbătóri? 4. Cúî oferím céle mái frumóase flóri?

7. **Concúrs!**

Cíne efectueáză mái répede!

(în grup sau în peréchi)

Citiți propozíțiile. Aranjáți-le în órdinêa necesárá, alcátuind o povestíre.
 Intituláți-o.

1) Êu o ajút pe mătúsa María să cúmpere prodúse. 2) Magazínul se áflă depárte de cásă. 3) Êa ími mulțuméște péntru cárte. 4) Pe strá-da nóastră locuíște o bătrínică. 5) O cheámă mătúșa María.

8. Dialogați. Folosiți și reperele: Poftim! Mănincă! Ia! Gústă!
Of, e greu! M-m-m! Ce bun este! Miău-u-u!

Cui?
Ce îi plăce/plac?

9. Priviți desénul. Amintiți-vă povestea. Cine a scris-o? Completați cîntecélul căprêi.

Trêi iêzi, cucuiêți,
(cui?) _____ úșa
descuiêți,
Că máma v-adúce
(cui?) _____
Mălăiêș în călcîiêș...

- 9.1. Spúneți cîntecélul în límba rúsă.

10. Cíne-i mai ístét ?

4

E

u = i

Țara mea

1. Citiți. Pronunțați corect diftongii.

Soare drag, Pătria noastră, culoare albă, pîine gustoasă,
țară iubită, oameni fericiți.

2. Citiți propozițiile. Traduceți cuvintele evidențiate.

a. **Băiatul** acesta este **al nostru**.

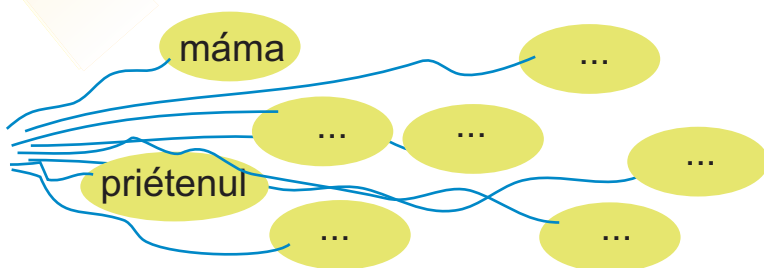
Băieții aceștia sînt **ai noștri**.

b. **Fetița** această este **a noastră**.

Fetițele acestea sînt **ale noastre**.

3. Completați.

Pătrie înseamnă

4. Citiți/audiăți textul. Spuneți care sînt culorile Păriei noastre.

Pătria

Pătrie înseamnă pămîntul unde ne-am născut. Pătrie înseamnă măma, tata, frații și prietenii.

Nu e un pămînt mîi scump ca pămîntul Țării tale. Nu e un soare mîi drag ca soarele care răsare în Țara ta.

– Cîte culori are Pătria noastră, tată?

– Mîlte. Are toate culorile. Dar cele mîi de seamă sînt: culoarea albă a pîinii, culoarea albastră a păcii.

(După Grigore Vieru, Spiridon Vangheli)

Vocabulár

Pătrie – родина

înseamnă – значит

mîi scump – дороже

răsare – восходит

culoare – цвет

cele mîi de seamă – самые важные

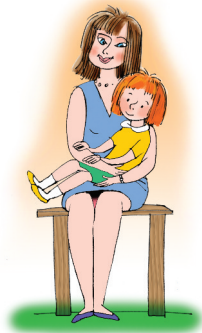
Ce înseamnă Pătrie? Citîți. Cîte culóri áre Pátria noastră? Cáre culóri sînt céle mîi de seámă? Citîți. A cûi éste culoárea álă? Dar cêa alăstră a cûi éste? Cáre sînt culóriile drapelului repúblicii noastre?

5. Pronunțați cuvîntul Pătrie. La ce v-ăți gîndit cînd l-ăți pronunțat? Desenăți. Prezentați desenele și argumentați.

Modél:

Êu am desenát un sóare. Óămenîi nu pot trăi fără sóare. Êu nu pot trăi fără Pátria méa.

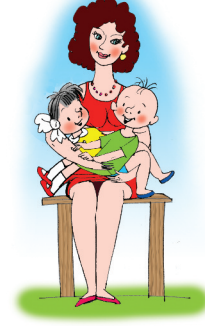
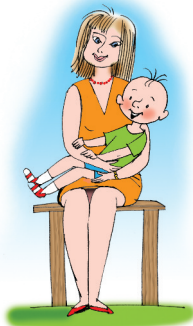
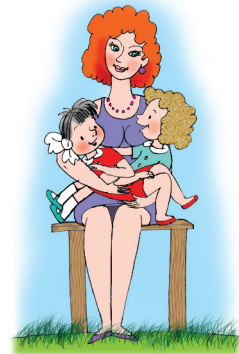
6. Construiți propoziții. Folosiți tabélul.

A (al, ai, ale) cûi?

Чей? чьи?

чья? чьё?

Să vorbim corect!

A

Al

Ai

Ale

cui?

Géanta este **a** mea.

Acéasta e **géanta** mea.

Caiétele sînt **ále** mele.

Acéstea sînt **caiétele** mele.

Priétenul este **al** lûi Drágoş.

Acésta este **priétenu**l lûi Drágoş.

Clopoţéii sînt **âi** Lenúţei.

Acéştia sînt **clopoţéii** Lenúţei.

7. Completăţi propoziţiile.

1) Faceţi cunostinţă, acésta este vecínul (al cui?) ...

2) Máma (a cui?)... este cîntăreăţă.

3) Blúza (a cui?)... este albástră.

4) Acésta este priétenu

8. Continuăţi în peréchi.

Repúblică Moldóva este Pátria mea. Aíci locuiesc táta, máma, bunícii, éu ...

9. Cíne-i mai istét ?

Rébus!

?

□ □ □ □ □ □ □ □

, , , ,

, ,

1

, ,

SĂRBĂTÓRILE

LUCI, SOA

Crăciun fericit! La mulți ani!

*Să trăiți, să înfloriți
Ca mării, ca périi
În mijlocul primăverii!*

- Ai un buchét mare de flori.
Cui le vei da? De ce?
Numéște fiecare persóană.

SFÍNTELE SĂRBĂTÓRI DE PÁȘTI

*- Hristós a înviát!
- Adevărát a înviát!*

- Ce îi spui mamei (bunicii, profesoarei, prietenei) de 8 Martie?

FII, MĂMICĂ, SĂNĂTOĂȘĂ,
CĂ FRUMOĂȘĂ EȘTI MEREU!
LÎNGĂ ÎNIMA TA BUNĂ
POARTĂ MĂRȚIȘÓRUL MÊU.

Iulián Filíp

8 Martie

ÁZI CU TÁTA NÔÎ ÎN ZÓRI
AM CULÉS MĂMICĂÎ FLÓRI.
RÎD PE MÁȘĂ GHIOCÊÎ.
CE FRUMOĂȘĂ-I ZÍUĂ EÎ!

Grigóre Viéru

- Cum sînt óchii mamei tále?
Povestéște.

Te iubésc!
Te felicit!
Te sărút!

VACANȚA

BRĂVO!
AI MUNCIT MULT.

FII SĂNĂȚOS /
SĂNĂTOĂSĂ!

VINO LA NOI!

Joacă-te
cu mine!

A fost odată ...

Căpra cu trei iăzi

Eră odată o căpra căre aveá trei iăzi. Léduł cel máre și cu cel mijlocíu eráu obráznici, iar cel mic erá hárníc și cumínte. Vórba céea: sînt cinci dégete la o mîná și nu seámănă toáte únul cu áltul.

Íntr-o zi căpra cheámă iázii de pe-afără și le zíce:

– Drágii mámei copilási. Eu mă duc în pădúre ca să mái adúc cevá de mîncáre. Dar voi încuiáți úșa, ascultáți únul de áltul și să nu deschídeți pîná nu-ți auzí glásul méu. Cînd vói vení eu, ca să mă cunóășteți, am să vă spun așa:

Tréi iăzi cucuiéți,
Mámei úșa descuiéți,
Că máma v-adúce vóuă:
Frúnze-n búze,
Lápte-n țíte,
Drob de sáre
În spináre,
Mălăiész în călcîiész,
Smoc de flori
Pe subsuóri.
(Dúpă Ion Creángă)

Pungúța cu doi báni

Eră odată o bábă și un moșneág. Bába aveá o găiná, și moșneágul un cocóș. Găína bábei se ouá de dóuă ori pe zi și bába mîncá múlte ouă, iar moșneágului nu-i da nici únul. Moșneágul într-o zi îi zíce:

- Măi bábă, ce mănínci sîngură? Ia dă-mi și mie níște ouă.
- Da cum nu! zíce bába căre erá foarte zgîrcítă.

Dacă vréi ouă, báte și tu cocóșul tău să fácă ouă, și-i mîncá. Că eu așa am bătút găína și iátă acúm se ouă.

Moșneágul se ia după gúra bábei, prinde cocóșul, îl bate, zicînd:

– Na! ori te ouă, ori dú-te de la cása mea.

Cocóșul a fugít de acasă și umblá pe drúmuri. Și iáca găséște o pungúța cu doi báni. Pe drum se întîlnéște cu un boiér și cu slúga lui.

Slúga ia pungúța și i-o dă boiérului. Cocóșul supărát se ia după boiér și zíce:

Cucurígu! boiéri mari,
Dáți pungúța cu doi báni!

(Dúpa Ion Creángă)

Cîrnáțul

Odátă Tîndálă a cumpărát cîrnáț. Dar el nu știá cum să-l mănínce. Și s-a dus la un vînátór să-l învéțe.

Vînátórul i-a scris pe o hîrtie cum să mănínce cîrnáțul și Tîndálă s-a dus acasă.

A venít Tîndálă acasă, a pus cîrnáțul jos și a începút să citeáscă.

În vrémea ásta a venít un cîine, a înhățát cîrnáțul și a fugít.

Iar Tîndálă se úitá liniștít în úrma lui și zíce:

– Degeába ai luát cîrnáțul. Hîrtia a rămás doar la míne.

Cínstea lui Păcálă

Odátă Păcálă erá slúgă la un boiér. Boiérul a văzút că Păcálă lucreáză bine, îl cheámă într-o búnă zi și îl întreábă:

– Măi Păcálă, tu éști om cinstít?

– Cinstít, cucoáne, cinstít.

– Dácă ai găsí púnga mea, ce ai fáce cu ea?

– M-aș fáce și eu boiér, cucoáne.

Păcálă și zărzărele

Într-o zi un boiér a văzút într-un copác dóuă zărzăre mári și frumoáse. Atunci el a chemát slúga pe cáre îl chemá Păcálă și îi zíce:

– la víno încoáce, măi Păcálă!

– Am și venít, cucoáne.

– la dá zărzărele célea.

– Acúși, cucoáne.

Zărzărele eráu mári, coápte și frumoáse și Păcálă a mîncát úna.

– Unde-i cealáltă, Păcálă?

– Am mîncát-o, cucoáne.

– Cum ai mîncát-o, Păcálă?

– Bîne, cucoáne.

– Cum bine, Păcálă?

– Iac-áșa, cucoáne. Și o măníncă și pe cealáltă.

«Priétenul»

Tîndálă îl prînde pe Păcálă în grădína sa furínd mére și-i zíce:

– Măi Păcálă! Nu ți-i rušíne, om bătrín ce éști! Tócmái de la míne să fúri?

– D-apói de la cíne, priétene, dácă nu de la tíne. M-am gîndít áșá: mă duc la únul stráîn, mă prînde și mă báte. Dar un priéten nu poáte procéda áșá!

ASCUȚĂM ȘI VORBIM ROMÂNEȘTE (REPETARE)

SUPLIMENT PENTRU PROFESORI ȘI PĂRINȚI
(PAG. 4-20)

Tema: Să facem cunoștință

- Bună ziua, elevi!
- Bună ziua, doamnă profesoară!
- Cum te cheamă?
- Mă cheamă...
- Cîți ani ai?
- Eu am... ani.
- Unde înveți tu?
- Eu învăț la liceul /școala...
- În ce clasă înveți tu?
- Eu învăț în clasa a doua.

Tema: Cine sînt eu?

- Eu sînt Danu. Eu am 8 ani. Eu învăț în clasa a doua. Îmi place să desenez cu creioane colorate.
- Eu sînt Eva. Eu am 7 ani și jumătate. Învăț la Liceul *Ion Creangă*. Îmi place să desenez cu acuarele.
- Mă cheamă Dana. Aceștia sînt prietenii mei: Vasile și Nicu. El este frățiorul meu, Petrică. El are 4 ani.

Tema: Moldova mea

Patria mea este Republica Moldova. Capitala Moldovei este orașul Chișinău. Drapelul nostru este tricolor: albastru, galben, roșu. Imnul este *Limba noastră*. În Moldova sînt multe livezi, vii; sate și orașe frumoase; oameni buni și harnici. Îmi iubesc mult Patria.

Tema: Familia

- Cine este acesta?
- Acesta este tatăl/ bunicul/ fratele/ unchiul/ verișorul meu.
- Cine este aceasta?
- Aceasta este mama/ sora/ bunica/ mătușa/ verișoara mea.
- Cine sînt aceștia?
- Aceștia sînt părinții/ bunicii mei.
- Ce face mama/ tata/ sora/ lonel?
- Mama citește o carte surioarei mele./ Tata lucrează la computer. Sora mai mare spală vesela, iar mama o șterge./ lonel se joacă cu mașina.
- De unde a venit fratele mai mare?
- Fratele mai mare a venit de la magazin.
- Ce a cumpărat el?
- El a cumpărat fructe și legume.

Tema: Vesela. Alimentele

Azi e duminică. Toată familia este acasă. Luăm micul dejun. Tata mănîncă tortă și bea cafea fără zahăr. Mama mănîncă fructe. Bunica mănîncă biscuiți și bea ceai cu lămîie. Eu mănînc tortă și beau suc de mere. Torta este foarte gustoasă. Dar pisica nu vrea tortă, ea mănîncă salam.

.....
- Dă-mi, te rog, o farfurie.
- Dar mie – o ceașcă, te rog.
- Ia/ luați o furculiță / un cuțit/ un pahar/ un șervețel/ o banană / o caisă ...

* * *

- Eu vreau apă cu gheață.
- Dar eu – înghețată.

Tema: Școala

- Noroc, Andrei!
- Salut, Gigi! Iar la școală?
- La școală.

* * *

- Bună ziua, dragi elevi. Sînt profesoara / profesorul de limba română. Cum v-ați odihnit?
- Bine-e-e!

* * *

Acesta este liceul nostru. Este mare, frumos. La liceu învață mulți elevi. Clasa noastră se află/ este la etajul 3 / al treilea.

* * *

- La ce etaj este biblioteca?
- Biblioteca este la etajul doi/al doilea.
- Liceul are sală de sport?
- Da, desigur.
- Cum este sala de sport?
- Este spațioasă, luminoasă.
- Îți place liceul tău?
- Da, îmi place foarte mult.

Tema: *Rechizite*

- Ce este acesta? Ce este aceasta?
- Cum este?
- Acesta** este un penar. Penarul este sur. **Acesta** este un creion. Creionul este negru. **Acesta** este un pix. Pixul este albastru.
- Aceasta** este o cariocă. Carioca este roșie. **Aceasta** este o radieră. Radiera este albă. **Aceasta** este o riglă. Rigla este verde.
- Cartea este nouă.
- Cîte creioane sînt pe masă?
- Pe masă sînt... creioane.
- Dă-mi, te rog, creionul albastru.

Tema: *Toamna*

Lunile de toamnă sînt: septembrie, octombrie, noiembrie. La întîi septembrie copiii merg la școală. Toamna cad frunzele. Păsările călătoare pleacă în țările calde. Toamna este bogată în fructe și legume. Și adulții, și copiii culeg strugurii. Ei sînt gustoși și dulci.

* * *

- Dați-mi, vă rog, un morcov.
- Pofțim.
- Mulțumesc.
- Cu plăcere!. Fii sănătos (-oasă)!

Tema: *Iarna*

- Care sînt lunile de iarnă?
- Lunile de iarnă sînt: decembrie, ianuarie și februarie.
- Cum sînt copacii?
- Copacii sînt goi.
- Cum este cerul?
- Cerul este posomorît. Ninge.
- Ce sărbătorim iarna?
- Noi sărbătorim Crăciunul și Anul Nou.
- Ce faceți în vacanță?
- Ne dăm cu sania, patinăm, facem oameni de zăpadă. E foarte vesel!

Tema: *Primăvara*

Lunile de primăvară sînt: martie, aprilie, mai. Este cald. Zăpada se topește. Primăvara înverzește iarba. Apar primii ghiociei. Înfloresc copacii. Păsările călătoare se întorc din țările calde. Copiii se joacă, sînt veseli.

* * *

- Ce flori aveți în grădină?
- Avem lalele, narcise, bujori, petunii.
- Cine udă florile?
- Eu și tata udăm florile.
- Aveți și fructe, legume?
- Desigur.

Tema: *Vara*

Este (e) vară. E foarte cald. Toată vara e foarte cald: în iunie, în iulie și în august. Vara sînt multe fructe și legume. În iulie - august recoltăm grîul. Vara ne odihnim, căci sîntem în vacanță. La mare ne scaldăm, ne bronzăm.

* * *

- Bună ziua, bunico / bunicule!
- Bună ziua, dragul meu / draga mea. Sîntem bucuroși că ați venit la noi.
- Și eu. O să vă ajut în toate.

Tema: *Vreau să fiu sănătos!*

Îmi place sportul. Și mamei/ tatei îi place sportul. Iarna patinez, vara alerg, înot. Alerg în fiecare dimineață împreună cu tata și mama.

* * *

- Unde mergi, Vasile/Irina?
- Merg la stadion. Azi jucăm fotbal. Dar tu?
- Eu joc baschet și badminton.
- Dar prietenul meu e boxer.

* * *

Medicul: Bravo, Alina/ Andrei! Ești sănătos/sănătoasă!

Copiii: Doar fac sport. Și iarna, și vara.

Medicul: Dar prietenii tăi?

Copiii: Și ei practică sportul.

Tema: *Animale sălbatice*

Pădurea e verde, frumoasă. În pădure sînt multe animale. Uite ursul/ veverița/ iepurele/ ariciul/ mistrețul. Ursului îi place mierea.

* * *

Păsările zboară. Iepurele își numără iepurașii. Veverița sare prin copaci și mănîncă alune. Lebăda este frumoasă și grațioasă. Vulpea roșcată are coada lungă și pufoasă.

* * *

Ce coarne frumoase are cerbul!
Ce ochi răi are lupul!

Tema: *Animale domestice*

Eu trăiesc la țară. Avem o gospodărie mare. Avem o vacă, un porc, două capre și cinci oi. Avem și păsări: găini, rațe, gîște, curcani. Vecinii noștri au și un păun și o păuniță.

* * *

Îmi plac foarte mult pușorii, miei și iezi. Bunicii îi place cocoșul. Ea spune că stăpînul curții este cocoșul. Dimineața îi trezește pe toți.

* * *

- Anișoara, vrei un pahar de lapte?
- Mulțumesc. Cu plăcere.

* * *

- Ce faci, mamă?
- Fac niște plăcinte.
- Cu brînză?
- Cu brînză, cu cartofi și cu varză.
- Pot să te ajut?
- Sigur. Mulțumesc. Curăță cartofi și ceapă.

A

acasă – дома, домой
a aduce – приносить
aer – воздух
a se afla – находиться
albină – пчела
a alunga – гнать
an – год
anghină – ангина
a apăra – защищать
arici – ёж
a asculta – слушать
atent – внимательный,
 внимательно
ață – нитка, нитки
aur – золото
a auzi – слышать
a avea – иметь
avion – самолёт

B

baie – баня, ванная комната
a bate – бить
bătrîn – старый
bine – хорошо
bolnav – больной
broască –
 лягушка
bucătărie – кухня
a se bucura – радоваться
bunătate – доброта

C

cal – лошадь
camion – грузовик
cană – кружка
cap – голова
carne – мясо
căprioară – косуля
câțeluș – щенок
ceai – чай
ceas – часы
ceașcă – чашка
cer – небо
cerc – круг
a cere – просить
cetate – крепость
cheie – ключ
cină – ужин
(cu) cine – кто, с кем

cioară – ворона
ciocănitoare – дятел
circ – цирк
ciuperci – грибы
a cînta – петь
cîntăreț – певец
cîntec – песня
a cheltui – тратить
clown – клоун
a coace – печь
coardă – скакалка
a coase – шить
cocostîrc – аист
clopotniță – колокольня
clopoțel – звонок, коло-
 кольчик
cojoc – кожух
cocor – журавль
colorat – цветной
colț – угол
a completa – дополнять
copt – спелый, зрелый
corect – правильно
coroană – венок
cratiță – кастрюля
Crăciun –

Рождество

cremă – крем
a crește – расти
a se culca – ложиться
a culege – собирать
culoare – цвет
cum – как
a cumpăra – купить
a curăța – чистить
curcan – индюк

D

a da – давать
a dăru – дарить
deal – горка, холм
departe – далеко
a deschide – открывать
dimineață – утро
a dori – желать
dormitor – спальня
dreptate – справедливость
drum – дорога
a se duce – идти
duios – нежно, нежный

dulceață – варенье
duminică – воскресенье
a dura (piciorul) – болеть
 (нога)

E

elefant – слон
exercițiu – упражнение

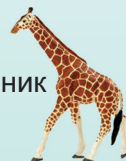
F

a felicita – поздравлять
fereastră – окно
a fi – быть
fiu – сын
fiică – дочь
flămînd – голодный
fluier – дудочка
fotoliu – кресло
frig – холодно
frigider – холодильник
a fugi – убежать
fulg – снежинка
furnică – муравей

G

galben – жёлтый
a (se) găsi – находить(ся)
a găti – готовить
gene – ресницы
ger – мороз
gheață – лёд
ghete – ботинки
ghețuș – каток, гололёд
ghicitoare – загадка
gimnastică – гимнастика
gimnaziu – гимназия
gingaș – нежный
girafă – жираф
grădină – огород
grănicer – пограничник
grijă – забота
gură – рот

H

haină – одежда
harnic – трудолюбивый
havuz – фонтан

I
iarbă – трава
iepure – заяц
ieri – вчера
a intitula – озаглавить
a intra – входить

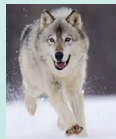

Î
a (se) îmbrăca – одевать(ся)
încă – ещё
a închide – закрывать
a înflori – цвести
înghețat – замёрзший
a se întoarce – возвращаться
întrebare – вопрос
însă – но
a învăța – учить, учиться

J
joc – игра
joi – четверг
jucării – игрушки

L
lac – озеро
lacom – жадный
lacrimă – слеза
lămâie – лимон
lecție – урок
leneș – ленивый
leu – лев
liliac – сирень; летучая мышь
livadă – сад
a locui – проживать
a lua – брать, взять
a lucra – работать
lucru – работа
lună – месяц
lung – длинный
luni – понедельник
lup – волк

M
mal – берег
maimuță – обезьяна
mare (subst.) – море
marți – вторник
mătușă – тётя, старушка
a merge – ходить, идти
mie – мне

miercuri – среда
(cu) mine – со мной
miner – шахтёр
minunat – прекрасный, прекрасно
mîine – завтра
mînă – рука
mîncare – еда
monument – памятник
moș – дед, дядя
mult – много
a mulțumi – благодарить
mulțumit – довольный
murdar – грязный

N
a se naște – родиться
negru – чёрный
nene – дядя
(a) ninge – идёт снег
nor – туча
noroc – удача
noapte – ночь
noră – невестка
nuci – орехи
nume – имя

O
ochelari – очки
ochi – глаза
odată – однажды
a se odihni – отдыхать
oglinďă – зеркало
oră – час

P
pace – мир
pahar – стакан
parte – часть
pateu – пирожок
patrie – родина
pămînt – земля
părinți – родители
a păzi – охранять, защищать
pentru ce – зачем, для чего
periuță – щётка
pictor – художник
(cu) plăcere – (с) удовольствием

a plînge – плакать
(a) ploua – идёт дождь
poamă – виноград
porc – свинья
posomorît – пасмурный
poveste – сказка
a povesti – рассказывать
a pregăti – приготовить
a primi – получать
a prinde – ловить, поймать
privighetoare – соловей
problemă – задача
pufos – пушистый
a putea – мочь
puțin – мало

R
a răci – простудиться
răspuns – ответ
rău – плохо, плохой
rea – плохая
recreație – перемена
repede – быстро
a rezolva – решать
a rîde – смеяться
rîndunică – ласточка
rochie – платье

S
salam – колбаса копчёная
sănătos – здоровый
sare – соль
sat – село
a sări – прыгать
sărbătoare – праздник
a (se) scălda – купать(ся)
a scrie – писать
scriitor – писатель
a se scula – просыпаться
scump – дорогой, дорого
sîmbătă – суббота
spart – разбитый
spune-mi – скажи мне
steguleț – флажок
steluță – звёздочка
stradelă – переулок
a striga – кричать
struguri – виноград

Ş

a (se) şterge – вытирать(ся)
a şti – знать

T

tanti – тётя
tartă – пирог
tartină – бутерброд
a tăcea – молчать
a tăia – резать
tim – время
tobă – барабан
toţi – все
a trăi – жить
a trebui – надо
a tuşi – кашлять

Ț

țară – страна
ție – тебе

U

a uda – поливать
a uita – забыть
umăr – плечо
a umbla – ходить, посещать
umbrelă – зонтик
unchi – дядя
undiță – удочка
unt – масло сливочное
uzină – завод

V

varză – капуста
a vedea – видеть
a veni – приходить
veveriță – белка
viață – жизнь
viclean – хитрый
vie – виноградник

a vinde – продавать
vineri – пятница
vioară – скрипка
vînt – ветер
voios – весёлый
a vorbi – говорить
a vrea – хотеть
vulpe – лиса

Z

zarzăre – жардели
zăpadă – снег
a zbura – летать

Vocabular român-găgăuz

A

acasă – evă
a aduce – detirmää
a se afla – bulunmää
albină – kuan
a apăra – korumaa
arici – kirpi
atent – kuşku
aşa – iplik
aur – altýn
a auzi – işitmää

B

baie – bană
a bate – düümää
bătrîn – eski
bine – islă
bolnav – hasta
broască – kurbaa
bucătărie – kuhnä
a se bucura – sevinmää
bunătațe – ilik

C

cal – beigir
camion – ük masinasý

cană – kruška
cap – kafa
carne – iaany
căţeluş – pali
ceai – çay
ceas – saat
ceaşcă – çaşka
cerc – alka
cheie – anatar
cine – kim; kiminnen
cioară – gârga
circ – tîrk
cîntăreţ – türkü çalyçisi
a coace – fýrýnda pişirmää
a coase – dikmää
cocor – lelek
cojoc – kojuh
colorat – alaca
a completa – tamannamaa
coroană – veneţ
cratiță – kastrûlă
cremă – yaa
culoare – boya

D

a dăru – adamaa
departe – uzak
a deschide – açmaa
a desena – resimnemää
dimineață – sabaa
a dori – dilmää
dormitor – uyumak odasy
dreptate – dooruluk
drum – yol
duios – nazlý
dulceață – bal
duminică – pazar
a durea (piciorul) – hastalanmaa

E

elefant – fil
exercițiu – iş

F

fereastră – pençeră
fluiet – düdûjäk
frigider – buz dolaby
ful – karçaaz
furnică – karýmşsa

G

galben – sarý
gene – kirpiklär
ghete – çipiçi
gimnastică – gimnastika
gingaş – nazlý
girafă – zurafa
grănicer – sýnýrcý
gură – aaz

H

haină – ruba
harnic – çalışkan

I

iepure – tavşan
ieri – dün
a intitula – adlamak

Î

a îmbrăca – giydirmää
a închide – karamaa
a înflori – çiçek açmaa
îngheţat – donuk
însă – ama
întrebare – soruş

J

joc – oyun
joi – perşembä
jucării – oyuncanlar

L

lac – göl
lămîie – limon
leneş – haylaz
leu – aslan
a locui – yaşamaa
a lua – almaa
lucru – iş
lună – ay
lung – uzun
luni – pazarertesi
lup – çanavar, yabaný

M

maimuţă – maymun
mal – su kenarý
mare (*subst.*) – deniz
marinar – gemici
marţi – salý
a merge – gezmää, örümää

mie – bana
miercuri – çarşamba
(cu) mine – benimnen
mîna – el, kol
mîncare – imäk
moş – dădu
mulţumit – kanaat
murdar – kirli

N

negru – kara
noră – gelih
nuci – ceviz
nume – ad

O

ochelari – gözlüklär
ochi – gözlär
oglinďă – ayna

P

pace – usluluc
pahar – filcan
parte – parça, pay
patrie – vatan
pămînt – toprak
părinţi – ana-boba
a păzi – korumaa
pentru ce – neçin
periută – çetka
pictor – resimci
(cu) plăcere – havezien
plouă – yamur yayer
poamă – üzüm
porc – domuz
poveste – masal
a povesti – annatmaa
a pregăti – hazýrlamaa
a prinde – tutmaa
privighetoare – bülbül
problemă – daava
pufos – kaba
a putea – benim var
puţin – az

kolayým

R

răspuns – cuvap
rău – prost
rea – prost
repede – çabuk
a rezolva – esaplamaa
rimă – rifma

S

salam – isli sucuk
salată – salat
sare – tuz
sărbătoare – yortu
scriitor – yazýci
a se scula – yanmaa
sîmbătă – cumaertesi
spune-mi – sölä bana
steguleţ – bayracýk
steluţă – zvezdacýk
stradelă – ara

Ş

a şterge – silmää
a şti – bilmää

T

tanti – lelü
a tăia – kesmää
 timp – vakýt, zaman
toamnă – güz
tobă – daul
toţi – hepsi
a trăi – yaşamaa
a trebui – lâzým

Ț

ţară – memleket
ţie – sana

U

umăr – omuz
a umbla – gitmää
umbrelă – zontik
unchi – çiçu
unt – saa yaa
uzină – zavod

V

varză – laana
a veni – gelmää
veveriţă – sincap
viclean – şiret, şalvir
vineri – cuma
vînt – luzgar
voios – şen
a vorbi – sölemää, lafetmää
a vrea – istemää
vulpe – tilki

Z

zarzăr – zerdeli

Vocabular român-bulgar

A

acasă – у дома, в къщи
a aduce – донáсям, донесá, докарвам
a se afla – намирам се, намеря
albină – пчелá
a apăra – защищáвам, защита
arici – таралéж
atent – внимáтелен
ață – конéц
aur – злáто
a auzi – чувам, чуя

B

baie – бáня, умывáлня
a bate – бия
bătrîn – стар, стáрец
bine – добрé
bolnav – бóлен
broască – жáба
bucătărie – кúхня
a se bucura – rádвам се
bunătate – добротá

C

cal – кон
camion – камиóн
cană – чáша
cap – главá
carne – месó
cățeluș – кúченце
ceai – чай
ceas – часóвник
ceașcă – чáша
cerc – кръг
cheie – ключ
(cu) cine – кой, с когó
cioară – врáна
circ – цирк
cîntăreț – певéц
a coace – пекá, изпекá
a coase –
cojoc – кожúх
cocor – жéрав
colorat – цвéтен
a completa – допълвам, допълня

coroană – венéц
cratiță – тэнджерa
cremă – крем
culoare – цвят

D

a dăru – подарявам, даря
departe – далéче
a deschide – отвáрям, отвóря
a desena – рисúвам, рисúя
dimineață – сýтрин
a dori – пожелáвам, желáя
dormitor – спáлня
dreptate – истина
drum – път
duios – нéжен
dulceață – слáдко
duminică – недéля
a durea (piciorul) – болéя, боли (кракът)

E

elefant – слон
exercițiu – упражнéние

F

fereastră – прозóрец
fluier – свирка
frigider – хладилник
fulg – снежинка
furnică – мравка

G

galben – жълт
gene – мигли
ghete – обúвки
gimnastică – гимнастика
gingaș – нéжен
girafă – жирáф
grănicer – граничár
gură – устá

H

haină – дрéха
harnic – трудолюбив

I

iepure – зáек

ieri – вчéра
a intitula – оглавявам, оглавя

Î

a îmbrăca – обличам, облекá
a închide – затвáрям, затвóря
a înflori – цъфтя
înghețat – замразéн
însă – но
întrebare – въпрóс

J

joc – игра
joi – четвъртък
jucării – играчки

L

lac – éзеро
lămîie – лимóн
leneș – мързелив
leu – лъв
livadă – градина
a locui – живéя
a lua – взéмам, взéма
lucru – рáбота
lună – мéсец
lung – дълъг
luni – понедéлник
lup – вълк

M

maimuță – маймúна
mal – бряг
mare (subst.) – морé
marinar – моряк
marți – втóрник
a merge – пътúвам, вървя, хóдя

mie – на мéне, ми
miercuri – сряда
(cu) mine – с мéне
miner – миньóр
mîină – ръкá
mîncare – хранá
moș – дядо
mulțumit – довóлен
murdar – мръсен

N
negru – чéрен
noră – снахá
nuci – óрехи
nume – име

O
ochelari – очилá
ochi – очи
ogindă – огледáло

P
pace – мир
pahar – чáша
parte – част
patrie – родина
pămînt – земя
părinți – родители
a păzi – опáзвам, опáзя
pentru ce – защó
periuță – чéтка
pictor – худóжник
plajă – плаж
(cu) plăcere – с удовóлствие
plouă – вали
poamă – грóзде
porc – свиня
posomorît – навъсен
poveste – приказка
a povesti – разкáзвам, разкáжя
a pregăti – пригóтвям, пригóтвя
a prinde – хвáщам
privighetoare – слáвей
problemă – задáча
pufos – пúхкав
a putea – мóга
puțin – мáлко

R
răspuns – óтговор
rău – лóшо, лош
rea – лóша

repede – вързо
a rezolva – решáвам, решá
rimă – рима

S
salam – салáм
salată – салáта
sare – сол
sărbătoare – прáзник
scriitor – писáтел
se scula – събúждам се
scump – скъп, скъпо
sîmbătă – събота
spune-mi – кажи ми
steguleț – флáгче
steluță – звездичка
stradelă – úличка

Ș
a șterge – изтривам, изтрия
a ști – зная

T
tanti – лéля
tartină – сáндвич
a tăia – рéжа
time – врéме
toamnă – éсен
tobă – тъпан
toți – всички
a trăi – живéя
a trebui – трябва

Ț
țară – държáва
ție – тéбе

U
umăr – ráмо
a umbla – хóдя, посещáвам
umbrelă – чадър

unchi – чичо
undiță – вѣдица
unt – маслó
uzină – завóд

V
varză – зéле
a veni – идвам, дóйда
veveriță – кáтерица
viclean – хитър
vie – лóзе
vineri – пéтък
vînt – вятър
voios – вéсел
a vorbi – говорáя
a vrea – искам
vulpe – лисá

Z
zarzăr – зáрзала

C U P R Í N S

Ascultăm și vorbim românește

Cîne sînt eu?	5
Moldóva mea	6
Família	8
Veséla. Aliménte	10
Școála	12
Toámna	14
Iárna, primăvara, vára	16
Vreáu să fiu sănătós	17
Animáelele sălbátice	18
Animáelele doméstice	20

Învățăm a cíti și a scríe

Aríciul și mérele. Lítèrele <i>a, m, o, e</i>	22
Míca croitoreásă. Lítèrele <i>r, n</i>	24
La máre. Diftóngul <i>oa</i>	26
Ne odihním. Lítèrele <i>i, î</i>	28
Máma și mérele. <i>Repetáre</i>	30
Cápra cu trei iezi. <i>Diftóngii</i>	32
Pescárul. Lítéra <i>u</i>	34
La circ. Grúpurile de lítère: <i>ce, ci</i>	36
La recreátie. <i>Repetáre</i>	38
Călúțul. Lítéra <i>l</i>	40
În pădúre. Lítèrele <i>d, v</i>	42
La hóră. Lítèrele <i>j, h</i>	44
Mă gătésce de școálă. Lítèrele <i>s, ș</i>	46
Gospodínele. Lítèrele <i>t, ț</i>	48
Zíua de náștere. Lítèrele <i>z, f</i>	50
Primăvara. Lítéra <i>g</i>	52
Gríjile mámei. Grúpurile de lítère: <i>ge, gi</i>	54
Profésiile. Grúpurile de lítère: <i>che, chi</i>	56
La médic. Grúpurile de lítère: <i>ghe, ghi</i>	58
Dúpă ciupérci. Lítéra <i>p</i>	60
Víne toámna Lítéra <i>b</i>	62
În excúrsie. Lítèrele <i>k, x</i>	64
La léctjia de matemátică. <i>Repetáre</i>	66
În júrul lúmii. Lítèrele <i>q, w, y</i>	68
Ómul hárnice. <i>Recapituláre</i>	70
Alfabétul	72

Să comunicăm în limba română!

Mulțumim pentru pace. <i>Ce face? Ce fac?</i>	75
Prietenii. <i>Ce faci? Ce faceți?</i>	78
E bine să ai prieteni. <i>Cine? Ce?</i>	80
lărna. <i>Unde? De unde?</i>	82
Brávo! Bravissimo!	85
Lócul de muncă. <i>Unde? De unde?</i>	86
Adevărul. <i>Cînd?</i>	89
Hărnícia. <i>Cu cine? Cu ce?</i>	91
Brávo! Bravissimo!	93
Píinea. <i>Cum?</i>	94
Céle pátru piérsici. <i>Cum este? Cum sînt?</i>	97
Céle pátru piérsici. <i>Continuáre</i>	100
Păcálă și Tîndálă. <i>Cîți? Cîte? Cît?</i>	103
Pátria. <i>Cui?</i>	106
Țára mea. <i>A (al, ai, ale) cui?</i>	109
Sărbătorile	112
Vacánța.....	114

A fost odată...

Cápra cu trei iezi. <i>Dúpă I. Creángă</i>	116
Pungúța cu doi báni. <i>Dúpă I. Creángă</i>	116
Cîrnáțul (<i>snoávă</i>)	117
Cínstea lui Păcálă (<i>snoávă</i>)	117
Păcálă și zărzărele (<i>snoávă</i>)	118
«Priétenul» (<i>snoávă</i>)	118
Ascultăm și vorbim românește (supliment pentru profesori și părinți)	119
<i>Vocabulár român-rus</i>	121
<i>Vocabulár român-găgăúz</i>	123
<i>Vocabulár român-bulgár</i>	125

Ilustrații și macheta: **Igor Hmelnițchi, Alexandru Popovici**

Redactor: **Anatol Malev**

Redactor artistic: **Tatiana Melnic**

Paginare computerizată: **Lidia Mocanu**

Editura Lumina, bd. Ștefan cel Mare și Sfint, nr. 180,

MD 2004, Chișinău, Tel. 29-57-79; 29-58-68

e-mail: luminamd@mail.ru, www.edituralumina.md

Tiparul executat la F.E.-P „Tipografia Centrală”.

MD 2004, Chișinău, str. Florilor, 1. Comanda nr. 5938